

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.** A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Közgazdasági bonyodalmak.

Irta: **Weisz Berthold**, orsz. képviselő.

Budapest, november 5.

Lépésről-lépésre nyomásztóbbá válik anyagi viszonyainknak szorultsága. Esztendőnk óta valami titokzatos erő befolyásolja végzetes irányban létünket s eredetéről ennek a rejtelmes erőnek alig adhatunk számot. Munkánk majdnem áldástalan, mert gyümölcsseit nem látjuk. Földünk hozadéka a legnagyobb szorgalom mellett sem fedezi a kiadásokat. A tőke jövedelme folyton fogy. A gyári kürtök megszűnnek füstölni és az iparos műhelyében egyre kevesebben dolgoznak. A kereskedő hiába várja a vevőket és mindennap azzal a gondnal ébred, hogy miből fogja fizetni üzleti terheit. Ezekre megy a száma azoknak a munkásoknak, akik szeretnének dolgozni, de foglalkozást nem találnak. Mindezek majdnem reménytelenül tekintenek a jövő elé és aggódva számítgatják, mikor fogynak ki a megélhetés legszükségesebb eszközeiből. Aránylag még azok járnak mostanság a legjobban, akik állami, közhatalosi vagy magántisztviselői állásban vannak és biztosan számíthatnak az évi bevételükre. De ez a boldogság is gyöngy lábon áll, mert amit munkájukért kapnak, nem elégséges arra, hogy tisztességesen és jogos igényeiknek megfelelő módon éljenek. Mindehhez jön még az, hogy a magánhivatalnokok attól is félhetnek, hogy az általános pangás folytán hovatovább ők is eleshetnek állásuktól.

Az általános enervációnak visszahatása érvényesül a legkülönbözőbb vagyon értékelésénél. Hanyatlík a föld becse; a városi ingatlanok ára folyton lejjebb száll; az értékpapírok árfolyama napról-napra csökken; a munkás kéz mindinkább kénytelen nyugodni.

Mindenütt csak sebesülteket látunk és sehol sem a gyógyulás jeleit.

Föllartuk gazdasági hanyatlásunknak hü képét. Megnyugvásunkra szolgálna, ha csak válságról beszélhetnénk. De amit nálunk látunk, az már nem a válság jelenségeit mutatja, hanem *egy krónikus gazdasági betegséget*. A válságok nem egyebek, mint következményei a vállalkozási tévelygéseknek, a termelési erők és a fogyasztási képesség megbomlott egyensúlyának. Azok időközönként beállnak és mind gyakoribbak lesznek, mert a hatványozott keretekben és méretekben mozgó modern vállalkozás sürűn téveszti el terveinek határát. Az ilyen gazdasági csapások gyorsan állanak be. De egészséges és biztos alapokra fektetett gazdasági szervezetnél gyorsan mulnak is el. E mellett bizonyít a Baring-, a Bontoux-, a Panama-krízisek, a nagy rézringelés és az afrikai aranybányákkal összefüggésben álló válságok lefolyása. Valamint ahhoz sem fér kétség, hogy Németország a most ott dühöngő vállalkozási és hitelkrízist a rendelkezésére álló nagy jövedelmi tartalékok folytán csakhamar ki fogja verni.

Minálunk, sajnos, egészen másképp áll a dolog. Gazdasági visszaesésünknek jelenségei már 1895-ben mutatkoztak. Már akkor észlelhető volt, hogy egészségtelen állapotban voltak egyes nagy termelési ágak és jövedelmünk nem állott arányban kiadásainkkal. A gazdasági bérletek hanyatlásnak indultak; a földbirtoknak csekélyebb jövedelmezése érezhetővé lett. A nagy népvándorlás, amely a vidékről Budapest felé akkor tetőpontját érte el, kifolyása volt a vidéken való megélhetés nehézségeinek. A fővárost mentő- és menekvési helynek tekintették, ahol mindenki biztonságosabb és jövedelmesebb foglalkozást vélt találni. Ez a balfelfogás magyarzatot talál egyrészt a

tulhajtott munkásságban, amely a millennium ünneplését megelőzte, másrészt abban a mámorban, mely Budapesten a millenniumkor mindenkit elfogott és továbbá abban a hitben, hogy itt annyi tőke meg olcsó hitel áll mindenki rendelkezésére, hogy kiki busásan marcolászhat belőle. A kincskereső könnyelműsége általános tulajdonsággá vált. Pedig akkor már túl voltunk az olcsó nemzetközi hiteleknek fénykorán. És tulsokan voltak az ünneplők minálunk, de kevesen azok, akik képesek lettek volna a hosszú ünneplés költségeit megfizetni.

A millenáris év őszén aztán beálltak az első nyugtalanítóbb események a tőzsdéi árfolyamok hanyatlásában és a hitel megszorításában. Vagyon visszaesésünknek az okát nem magunkban kerestük, hanem az Ausztriával való politikai surlódásban, a külföldi pénzviszonyok megszorulásában, később pedig a nemzetközi, kínai és afrikai bonyodalmakban. Tévedtünk. Nemcsak külső okok idézték elő rossz helyzetünket. Mert a gazdasági állapot azóta is évről-évre kedvezőlenebbé lett. Mindinkább fölhangzott és mind általánosabb lett az az érzés, hogy rendetlenségben és zavarban van összes gazdálkodásunk. Följajdult a gazda és rossz helyzetének okait a kereskedőkben kereste. Utána jött a gyáros, az iparos és mindenki, aki a magyar földön él, orvos, mérnök, ügyvéd, le az utolsó munkásig, a feljajdulás egyetemessége, ez természetes is volt, hiszen egész gazdasági életünk összefüggő láncolatot alkot. S érdekes, hogy az a vélemény lett általánossá, hogy azért megyünk tönkre, mert egyikünk a másik ellen agyarkodik. Nagy tévedés ez is, mert nem a személyekben volt hiba, hanem a dolgok alakulásában.

A múlt évben végre oda jutottunk, hogy

T Á R C A.

A nap, a csillag és a lámpás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Kabos Ede.**

A tisztelt közönség megbocsátja nekem, ha egyszer tudósítást írok a parlamenti tudósítók főparlamentjéből. Mert van ilyen. A tudósítók egészen a parlamenti pártok mintájára sorakoznak s van itt is kormánypárt, szélsőbal, Ugron-árnyalat, néppárt, sőt (s ebben előbbre vagyunk) szocialista-párt is. Azonkívül van elnök és két alelnök, együtt a parlamenti tudósítók szindikátusa. Ime a tudósítás:

A főparlament ülése.

Rákosi Jenő elnök megnyitja az ülést. Napirenden van: a házelnöknel történt tiszteltetés. Jegyző: Az Ugron-párt kíván szólnani. Az Ugron-párt: Tisztelt uraim! Egy sérelmet akarok szólni tenni, mert szó nélkül hagynom nem szabad. Midőn mélyen tisztelt elnökünk a mai ülés előtt a parlamenti tudósítók főparlamentjét tiszteltetés céljából az új házelnök elé vezette s mindnyájunk nevében üdvözölte őt új méltóságában, megengedem, hogy csak félreértés következtében, de mégis olyasmí történt, ami minden önérvényes parlamenti tudósítónak arcába kergetheti a vért.

Hangok: Mi az? Halljuk!

Az Ugron-párt: A mélyen tisztelt elnök ur

azon kezdte üdvözlő beszédét, hogy kissé nehéz sor, mikor a szerény lámpás rá akar világitani a napra. (Közbekiáltások: Hát nem mondta jól? Nem szép mondás?) Nagyon szép, tisztelt uraim, de mikor aztán gróf Apponyi Albert gavallérosan visszaadta a bókot s azért dicsért meg bennünket, szerény lámpásokat, mert olyan csillagot nyertünk meg vezérünknek, mint Rákosi Jenő, akkor, tisztelt uraim, igen különös helyzet állott be. (Hangok: Beszéljen világosabban!) Én, tisztelt uraim, csak sápadt lámpás vagyok s tölem olyan világosságot hiába várnak, mint a naptól és a csillagtól. De azért megmondom, mit találok sérelmesnek. Gróf Apponyi Albertnek tudnia kellett volna, hogy mi Rákosi Jenő csillag urat nem erre az alkalomra kértük kölcsön s hogy ott nem egy csillag s egy esomé szerény lámpás, hanem egy testület áll előtte, mely vagy végig csillag, vagy végig lámpás. (Gulyos derűtség a jobboldalon.) Ha ő, a nap, azért dicséri meg a szerény lámpásokat, mert véletlenül sikerült vezetőjüknek megnyerni egy csillagot, akkor egész testületünket kibebitíti. Ha pedig gróf Apponyi Albert nem tudta, hogy mi Rákosi Jenőt nem erre az alkalomra kértük kölcsön, hanem kezdettől fogva ő a szindikátus elnöke, akkor Rákosi Jenő követett el mulasztást. Mert ezt világosan meg kellett volna mondani. (Nagy zaj.)

Rákosi Jenő elnök: A tisztelt szónok ur, aki annyira demokrata, hogy az a jelszava: „vagy végig csillag, vagy végig lámpás” — buzgalmában túllá a célon. Megengedem, hogy gróf Apponyi Albert házelnök ur talán nem tudta, hogy én áll-

somnál fogva vezetem önöket elébe, de abból a kis udvariasságból, melyet ő méltósága tölem nem sajnált, a parlamenti tudósítók testületének kibebitését még sem illik kiolvasni. Elvégre mondott öméltósága egyebet is. (Ugy van! Ugy van! — jobbfelől.) Vagy nem mondta-e, hogy a parlamenti és a sajtó ikertestvérek? Hogy a parlamenti tudósítók teremtik meg a kapcsolatot a népképviselő és a nép között? Gondolom, ezek a kijelentések fölrnek azzal, hogy engem csillagnak mondott, pedig hát kifejezetten nem is mondott annak. Egyébként, ha a tisztelt Ugron-pártot ez megnyugtatta, kijelentem, hogy mikor én szerény lámpásról beszéltem, csak magamat gondoltam, mert önök mindnyájan csillagok. Ha tehát gróf Apponyi kinevezett csillagnak, csak önműhöz tet hasonlóvá. (Nagy derűtség.)

A néppárt: A mélyen tisztelt elnök ur el-mésséggel akarja elütni a sérelmet. Én egyetértek az Ugron-párral (Közbekiáltások: Tudjuk!), igenis egyetértek vele abban, hogy gróf Apponyi Albert kellő információk hiányában félreismerhette a parlamenti tudósítókát. (Halljuk!) Tegyük fel, hogy a saroglyás kocsi elhatároznák, hogy tisztelni fognak a legtokéletesebb közlekedési eszköznek, mint az összes közlekedési eszközök elnökénél, mondjuk a kormányozható léghajónál. Ennek az a módja, hogy a saroglyás kocsi a saját kerekükön menjenek a kormányozható léghajó elé. Ha azonban a saroglyás kocsi gőzkocsin vitetnék magukat oda, akkor mit gondoljon róluk a kormányozható léghajó? Vagy azt, hogy a saroglyás kocsi nem becsülék magukat,

a legkirívóbb bajon akarván segíteni, a budapesti munkanélkülieknek munka helyett kenyéret osztogattunk. A jótékonyágnak e megnyilvánulása dicséretes, de magasabb szempontból bizony szegélyeni való, ha tízezreknek nyomora másképp, mint kegyadománynyal nem enyhíthető. Am a visszaeső fejlődésnek ez csak egyik fázisa volt. Azután mind sürűbbek és kiáltóbbak lettek a hangok, hogy az állam, amelyet mi tartunk fenn, jöjjön valahára segítségünkre és nagy közmunkák által tartson fenn bennünket.

Igaz, hogy bizonyos körülmények között, ha rövid ideig tartó pangás áll be a keresetben, az állam a maga nagy erkölcsi és anyagi erejével nyújthat segédelmet. De ez nem lehet tartós. Egy elszegényedő országnak háztartása nem képes sokáig ily rendkívüli kiadásokat fedezni; hiszen a kincstár a polgárokkal együtt szegényedik. Minátnak pedig tartós lévén a gazdasági visszaesés, alig képzelhető, hogy az állam nyújtotta rendkívüli megrendelések és nagy munkák képesek legyenek bennünket a nagy bajból kivezetni. Radikálisabb módon kell hát hozzájárulni az egész gazdasági élet rekonstrukciójához. A kormányon lévő férfiaknak, a törvényhozásnak és minden egyes tényezőnek, mely az ország ügyeinek intézésében részt vesz, együttes nagy feladata az, hogy pangásunknak tényleges okait kikutatni, azokat orvosolni igyekezzék s így a magyar lelkeknek visszaadja az önbizalmat és erkölcsi erőt, mely nélkül lehetetlen boldogulnunk. A magyar politikának mai vezetőjében bizni lehet, hogy a menekvő utját megtalálja, mert megvan benne a vasakat, évtizedek széleskörű tapasztalata és a teljes önfeláldozásig menő odaadás nemzeti ügyünk iránt.

Ma még nem akartunk rámutatni az orvoslás foganatos módszerére s hatásvizsgáló közre. Egyelőre csupán az eddig divott diagnózis tévedéseit kívántuk kideríteni. Lehetséges a gyógyulás, valameddig nem tudjuk, minek milyen mértékben vagyunk a betegek.

BELFÖLD.

A képviselőház ülése. A mai ülés legnagyobb részét az elnök jelentései töltötték ki. Tudatta az elnök, hogy a földművelésügyi miniszter felsorolta azokat a szövetkezeteket, amelyek az állammal valamely anyagi összekötésben vannak, majd jelentést tett az

tehát nem életrevalók, vagy azt, hogy csak azért bízták magukat a gőzkocsira, mert így gyorsabban reméltek az elnök elé juthatni. (Mozgás balfelől.) Kérem, a tisztelegni szándékozókra egyik föltevés sem vet kedvező világot. Ebben a speciális esetben pedig úgy festett a dolog, hogy a nap megköszöni a lámpások figyelmét és gyöngédségét, amiért legalább egy csillagot kerestek, mikor elébe indultak. (Nagy tetszés balfelől.) Itt sérelem esett s föltétlenül szükséges, hogy kireparáltassék.

A Kossuth-párt: Tisztelt szerény lámpások! (Nagy derűtség).

Egy hang: Ez a Barabás nemzeti uraimját paródiázza!

A Kossuth-párt: Szerény lámpás-társaim! Mi ugyan megjártuk. Azt hittük, hogy a szindikátus elnöke a házelnökhöz vezet, de mi vagyunk a tisztelgők. Aztán ugy történt, hogy Rákosi Jenő Apponyit látta, Apponyi Rákosit; minket meg egyik se. A csillag szendén szolt a naphoz, a nap biztatón a csillaghoz, a nap ragyogott, a csillag fénylent — mi pedig, szerény lámpások, ott álltunk sápadtan, elvesztünk a nagy ragyogásban.

Rákosi Jenő elnök (csönget): Figyelmeztetem a szónok urat, hogy mi mindnyájan ott voltunk a tisztelgésnél és nyilvánvaló ferditésekkel nem irhatja ki belőlünk az igazságot. Az igazság pedig az, hogy soha még házelnök ilyen fonségesen, ilyen klasszikusan és ilyen becsületesen nem jelölte meg a politikai tudósítók helyét és jelentőségét, mint éppen Apponyi. Onök egy képen nyargalnak, melyet én használtam s amely lehet jó vagy rossz, de semmiesetre sem elégséges ok, hogy miatta Apponyit és magunkat kisebbitsek.

elnök az osztályok megalakulásáról, s a tegnapi bizottsági választások már ismert eredményéről.

A felirati bizottságba a képviselőház a következő tagokat választotta: Gróf Andrássy Gyulát, gróf Andrássy Tivadart, Bekics Gusztávot, Berzeovizy Albertet, Falk Miksát, gróf Hadik Jánost, Hieronymi Károlyt, Hódossy Imrét, Horánszky Nándort, Münnich Aurélt, Pap Gézát, Perzel Dezsőt, Pildner Ferencot, Radvánszky Györgyöt, Rohonyi Gyulát, Seitovszky Jánost, Tallián Bélát, gróf Teleki Sándort, Tomasich Miklóst és Vészi Józsefet.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Gróf Goluhowski külügyminiszter tegnap látogatást tett Széll Kálmán miniszterelnökénél és hosszabb ideig konferált vele.

Fölmentett horvát főispánok. A király megengedte, hogy gróf Pejedesevicz Tivadarnak, Verőce-megye és Eszék szabad királyi város főispánjának és Kovacevicz Istvánnak, Zágrábmegye, valamint Károlyváros, Sziszek, Petrinia és Kostajnica városok főispánjának állásától történt fölmentése alkalmából sok évi sikeres működéséért legfelsőbb elismerését tudtul adják.

A választásfelirat. A képviselőház Horánszky Nándornak tegnap elfogadott indítványához képest ma huszonegytagu bizottságot delegált, azzal a feladattal, hogy a trónbeszédre adandó választásfelirat-tervezetet megszerkeszse. Régi parlamenti gyakorlathoz képest e bizottságot kizárólag a többség tagjaiból állítják össze, munkálatuk kizárólag a többség álláspontjának kifejezője, mivel az ellenzéki pártok a meginduló felirati vita folyamán álláspontjuknak külön felirati javaslatok útján adnak kifejezést. Az országgyűlési szabadalvúpart báró Podmaniczky Frigyes elnökléte alatt tegnap este kijelölte a bizottság tagjait s e kijelölés alapján történt ma a Házban a választás. A megválasztott bizottság közvetlenül a Ház ülése után az első osztály emeleti termébe vonult, ahol haladéktalanul meg is alakult. A bizottság ülésében elsőnek Széll Kálmán miniszterelnök emelt szót. A kormányelnök konstataitja, hogy mivel a bizottságban csakis a szabadalvúpart tagjai foglalnak helyet, elvi differenciák eleve is ki vannak zárva s hogy a bizottság abban a helyzetben van, hogy általános vitakozást* eltekintve, részletes tárgyalásba kezdhet. Indítványozza, hogy a bizottság elnökévé Perzel Dezsőt válaszsza meg. A miniszterelnök ezután ajánlja, hogy a bizottság egyik tagját kérjék fel arra, hogy felirati javaslatot dolgozzon ki a végből, hogy e tervezet szolgáljon alapul a bizottság többi tárgyalásának. A miniszterelnök legalkalmasabbnak tartja, hogy erre Falk Miksa bizottsági tagot kérjék fel.

Ha ezt a tervezetet a bizottságban megvitatták és a végleges szöveget megfogalmazták, csak azután válaszsza meg a bizottság előadóját. Miután a miniszterelnök mindkét előterjesztését általános helyes-

léssel és zajos éljenzéssel elfogadták, Falk Miksa meghatottan köszönte meg a bizalmat. Igyekezni fog, hogy a rábizott feladatot minél előbb megoldja és reméli, hogy a tervezettel három nap alatt elkészül.

Ehhez képest az elnök Perzel Dezső ki-mondta, hogy a felirati bizottság legközelebbi ülését szombaton tartja meg, amikor Falk Miksa tervezetét tárgyalja. Előrelátható, hogy hosszabb vita nem lesz, a bizottság nyilván hétfőn végleges javaslatát is előterjesztheti. Az ellenzéki pártok is serényen dolgoznak külön felirati tervezeteiken. A Kossuth-párt felirati javaslatát Kossuth Ferenc, Barta Odön és Komjáthy Béla készítik s holnap este terjesztik pártjuk elébe. Az Ugron-párt is külön tervezetet készült benyújtani s megszerkesztésével Holló Lajost, Lovász Mártont és Szederkényi Nándort bízta meg. A néppárt szintén külön felirati javaslatot fog fellépni. Miután a többség felirati javaslata előreláthatólag hétfőn kerül a Ház plénuma elé s a Házszabályok a benyújtástól a tárgyalásig három napi időközlet szabnak meg, a Ház felirati vitája a jövő hét közepén veszi kezdetét.

A néptelen Ház. Ma, az új országgyűlés igazi munkaidejének első hetében, annak is az elején majdnem megtörtént az, hogy a képviselőház határozatképtelenségét kellett konstataitni. Az ülés megnyitásakor még tényleg nem volt a Ház határozatképes, mert összesen csak három képviselő volt jelen, de később a szavazás alatt mégis felvitték nagynehezen szabáztienhétre. Az a szűgyen tehát mégsem esett meg a honatyákkal, hogy már azon frissiben kitudódjék a lustaságuk. Mindenesetre különös jelenség, hogy már ilyen korán kell figyelmeztetni a parlament tagjait a kötelességükre. Később egy fáradt parlamentnél, ha nem is menthető, de legalább érthető az indolencia, de hogy az új seprő sem seper jól, az még csak nem is érthető. Szeretjük hinni különben, hogy a mai esetből nem kell következtetést vonni az új Ház munkakedvén és munkaképességére. A szabadalvúpart különben a maga részéről felhivatolatosan felszólítja tagjait, hogy a felirati vitának már az első napjára teljes számmal gyűljenek össze és legyenek jelen a Ház ülésin. Reméljük, hogy ennek a felhívásnak lesz is foganatja.

Az összehírdetlenség és a szövetkezetek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az új összehírdetlenségű törvény rendelkezéseinek megfelelőleg ma átiratot intézett a képviselőház elnökéhez, amelyben felsorolja mindazokat a szövetkezeteket, melyekbe a földművelésügyi tárca részéről a kormány, vagy állami üzemek, vagy kezelése alatt álló alapok vagy intézetek eddigél tagokul beléptek. E lista a következő szövetkezeteket foglalja magában:

1. Az országos közgazdasági alapból jegyzett üzlet-részekkel. 1. „Hangya” Magyar Gazdaságosszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 50 db 100 koronás üzletrészzel; 2. Segesvári Komló-Szövetkezet 100 db 2 koronás üzletrészzel; 3. Gazdák Biztosító Szövetkezte 400 db 1000 koronás üzletrészzel; 4. Erdélyi

(Nagy tetszés és taps jobbfelől.) Ha a tisztelt pártok engem akarnak útni, akkor méltóztassanak bátran és becsületesen útni. Türom, ha türom és vissza is adom, ha adom. De Apponyi nem spányoffal s én nem bujtam mögéje, hogy egyesek a spányoffalat azért üssék, mert engem hisznek megöötté. (Nagy tetszés, éljenzés és taps.)

Hangok: Napirend! Napirend!

Jegyző: A kormánypart kíván szólni.

A kormánypart: Az elnök ur kijelentései után voltaképpen fölsőleges is beszélne.

Az Ugron-párt: Hát hallgasson!

A kormánypart: A lámpás-kérdésről hallgatók is. De nem szeretném, ha ez az ülés ugy végződne, hogy rá ne mutassak valamire, ami napnál, csillagnál és lámpásnál föltétlenül fontosabb. Uraim, tegye kiki szívére a kezét s vallja meg őszintén, ha meri, volt-e máig olyan tisztult fölfogása a parlamenti tudósító s a házelnök egymásra utaltságáról? Tudtuk-e, hogy a parlamenti tudósítók s a házelnök is, ha jók, jobbá tehetik az egész parlamentet is? (Mozgás balfelől. Halljuk! jobbfelől.) Tisztelt uraim, valljuk meg őszintén, hogy mi másképp gondolkoztunk a házelnökhöz való viszonyunkról. Mi azt gondoltuk, hogy a parlamenti tudósító akkor szüretel, ha az elnök rossz és akkor senyved, ha az elnök jó. (Mozgás.) Ki volt nekünk az ideális elnök? Bánffy Dezső! (Derűtség.) Igenis, Bánffy Dezső. Mert ő nemcsak nem akadályozta a viharokat, de ő maga is csinált zenebonát. Soha egy témánkat el nem vette, sőt színeket adott hozzá. Vagy méltóztassanak csak visszaemlékezni Szilágyi Dezső elnökségére! Azt hittük, el se viselhetők ezt a rendet és csendet, ha az a jó

elnök hetenkint két nap színeket nem ad magának! A szombat és a hétfő, mikor Szilágyi az alelnököknek engedte át helyét, az volt a mi megnyugvásunk, a mi gyönyörűségünk. Mert akkor, hogy is mondjam, *totdsicher* volt a névszerinti szavazás, a vihar, a théma. Az az emlékezetes éjjeli ülés nem akkor történt-e, mikor Szilágyi pihent és Kardos Kálmán elnökölt? Egy hétre való thémat adott egyetlen ülés. S amikor másnap Szilágyi Dezső újra beült az elnöki székbe — vége volt az egésznek. Elzárta a csapat, nem volt théma. Mehetünk zabot hegyezni. Így formálódott ki bennünk a hit, hogy a jó elnök: rossz elnök, a legrosszabb elnök pedig: a legjobb elnök. (Nagy tetszés, derűtség és taps jobbfelől.) Ma gróf Apponyi Albert megválogtatta ezt a cinikus, ezt a csunya hitünket. (Igaz! Ugy van!) Megtanított bennünket, hogy szép thémak is vannak, nemcsak *hálások*. S mi a tanítást mindjárt az első órában azzal háláljuk meg, hogy áldatlan fecsegésbe fogunk egy — hasonlat miatt. Tisztelt uraim, okosabbat is tehetnénk. (Nagy tetszés és taps.)

Rákosi Jenő elnök: Szólsra senki sincs följegyezve. A magam részéről még csak annyit akarok megjegyezni, hogy jobban szeretem, ha a főparlament verekedik, mint az igazi. A mi verekedésünket még csak kiállja az ország, az igazi parlament viharába elpusztulna. Hát csak veszekedjünk ezentul is — Jézus nevében.

* A tudósító kijelenti, hogy gyorsírói följegyzéseket nem használt...

Pince-Egylet 400 db 100 koronás üzletrészszel; 5. Munkás-Otthon Szövetkezet 1568 db 200 koronás kölcsönkötvénnyel; 6. Magyar Kölesönös Allatbiztosító-Társaság 20 db 100 koronás üzletrészszel.

II. *Allami üzemek és intézetek nevében jegyzett üzletrészekkel.* 1. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 16 darab 100 koronás üzletrészszel; 2. Magyar Gazdák Vásárcsarnokellátó Szövetkezete 176 darab 100 koronás üzletrészszel.

III. *Földmívelésügyi tárca nevében jegyzett üzletrészekkel.* 1. felső-bisztrai, zsenyéri, zugói, kis-szolyvai, bereg-bakvácsi, vezérszállási, felső-vezércsúti, breznik-berecskei, duszinei, hársfalvai, tövisfalvai, egyenkint 40 darab 50 koronás üzletrészszel, továbbá a volóczi, polenai, szolyvai, alsó-szercekei, egyenkint 35 darab 50 koronás üzletrészszel.

Interpelláció a Wallburg-ügyben. Egy könyvomatous tudósítás szerint a Ház szombati ülésén *Visontai Soma* interpellálni fog a Wallburg-testvérek ügyében.

A horvátországi választások. Horvátországban holnap kezdődnek a tartománygyűlési választások és pedig 50 választókerületben. A Záhárba érkezett jelentések szerint az ellenzék kilitásai minden erőfeszítése ellenére nagyon kedvezőtlenek. Minthogy az ellenzék ilyenformán semmiképp sem valósította meg nagy garral hirdetett akcióját, az ellenzéki sajtó, mint választások idején rendszeren, egyre heves támadásokat intéz a hatóságok ellen állítólagos erőszakosságok miatt. Hogy mennyire igazak ezek az állítások, bizonyítja a következők eset: Garesnicában Jermics plébános panaszt tett a bálnál, hogy a kerületi előljáró nem engedi meg az ellenzék plakátjainak kiragasztását. Időközben a bevándolt előljáró felszólítására a plébános a közönség hahotája között maga ragasztott ki egy plakátot az előljáró házára, a nélkül, hogy bántódása esett volna. Néhány választókerületbe katonaságot küldtek. A nemzeti párt győzelme kétségtelennek látszik.

Peticiók előadói. A Kuriához beadott peticiókat következőképp osztották ki:

Zachár bíró kapta a báró *Gagern* Miksa galgóczi, *Örley* Kálmán margittai, *Valasek* János verbói, *Enyedí* Lukács tápéi, gróf *Teleki* Gyula ökörmezői, *Farkas* Abraham rimaszombati mandátuma ellen beadott peticiókat.

Fittler bíró kapta a *Favlovits* Lyubomir törökbecsei, gróf *Desseuffy* Emil szempcei, gróf *Teleki* Domokos dési, dr. *Egry* Dezső pécsvárdi, *Kovács* Pál érsekújvári, dr. *Samassa* János kápolnai mandátuma ellen beadott peticiókat.

Kellemen bíró kapta a *Nosz* Gyula poprádi, *Gorve* László végvári, *Wittmann* János szentannai, gróf *Teleky* Sándor magyariláposi, *Beck* Marcell naszói, *Szüllő* Géza letenyei, *Wolfer* Tivadar gödöllői mandátuma ellen intézett peticiókat.

Losonczy bíró kapta *Werner* Gyula magyarigeni, *Lázár* Menyhért gyergyó-szent-miklósi, *Rakovszky* István esornai, gróf *Zichy* Jenő székesfejérvári, gróf *Andrássy* Géza rosznyói mandátuma ellen beadott peticiókat.

Ádám bíró kapta a báró *Bánhid* Antal kisjenői, *Fogarassy* Zsigmond halmi, *Konkoly-Thege* Miklós tatai, *Dókus* Ernő sátoralja-ujbelyi, gróf *Karácsony* Jenő zichyfalvi mandátuma ellen beadott peticiókat.

Asztalos bíró kapta a *Kiss* Ferenc szolnoki, báró *Harkányi* János faocseti, *Szemere* Miklós tasnádi, *Szevá* Imre lehértemplomi, báró *Solymosi* Lajos borosjenői mandátuma ellen beadott peticiókat.

Nagy Sándor bíró kapta a *Makkai* Zsigmond ákosfalvi, dr. *Engenhoffer* József nemes-ócsai, *Tormay* Károly baranya-szent-lőrinczi, *Szombathy* György józshelyi mandátuma ellen beadott peticiókat.

Beck bíró kapta a *Hámori* László vizaknai, *Madárász* Imre karczagi, *Lendl* Adolf temes-rékási, *Szentiványi* Gyula aranyos-medgyesi, *Fassie* Tódor m.-eséki mandátuma ellen beadott peticiókat.

Tergovics bíró kapta az *Ehen* Gyula szombathelyi, *Várdi* Károly görgői, *Révai* Mór széki mandátuma ellen intézett peticiókat.

Nedeczky bíró kapta a *Reich* Aladár bajai és *Jakabffy* István szalkai mandátuma elleni peticiókat.

Gyárfás bíró kapta a gróf *Forgács* Antal b.-gyarmati mandátuma ellen benyújtott peticiót.

Bolgár bíró kapta a *Miksa* Imre felvinczi mandátuma ellen beadott peticiót.

Bene bíró kapta a *Vancsó* Gyula m.-radnai és *Bedő* Albert székykeresztúri mandátuma ellen beadott peticiókat.

A m. kir. Kuria II. választási tanácsa dr. *Favrik* Béla elnökle alatt a *Werner* Gyula magyarigeni mandátuma ellen beadott petició tárgyalására határidőül december 5-ét; *Nosz* Gyula szépezzombati mandátuma elleni petició tárgyalására december 12-ét, a *Kiss* Ferenc szolnoki mandátuma elleni petició tárgyalására pedig december 19-ét tűzte ki.

Ujságírók Apponyinál.

Budapest, november 5.

Az országgyűlési hirlaptudósítók ma délelőtt tíz órakor testületileg tisztelgtek gróf *Apponyi* Albertnél, a Ház elnökénél. A tisztelgőket *Rákosi* Jenő vezette, mint az országgyűlési tudósítók szindikátusának elnöke. *Rákosi* üdvözlő szavaira gróf *Apponyi* Albert hosszabb beszéddel felelt, amelyben nagyon szépen és melegen méltatta a parlamentnek és a sajtónak egymáshoz való viszonyát. A tisztelgés következőképpen folyt le:

A képviselőház emeleti elnöki termében fogadta gróf *Apponyi* Albert a tisztelgő ujságírókat. *Rákosi* Jenő üdvözlő beszédét így kezdte:

Egy kissé nehéz helyzetben vagyok, a midőn szerény lámpásommal réa akarok világítani a napra, de boldog vagyok, hogy én vezelhetem az országgyűlési hirlaptudósítók üdvözlésre méltóságod elé. Üdvözlőnk méltóságodat azon szerencsés fordulat alkalmából, amely méltóságodnak elnökké való megválasztása alkalmából méltóságodnak egész pályatutását érte. Melegen méltatta ezután gróf *Apponyi* parlamenti pályatutását, különösen kiemelve azt, hogy midőn egy historiai név tradícióval fölfegyverkezve lépett ki a küzdőterre, akkor nem ezeket a leggyereket választotta az emelkedésre, hanem a munkát, a nemzeti feladatokról való küzdelmet. Végül utalt arra, hogy a sajtó munkásai egyenlőre szerények, de hivatásuknál fogva fontosak, mert hiszen annak a törvényhozó testületnek legfontosabb tulajdonsága a nyilvánosság, voltaképpen csak általuk válik valóságá. Kérik az elnökök, terjeszse ki rájuk figyelmét, jóakarátát, nemes barátságát, nem érdemükhöz képest, hanem hivatásuk nehézségeihez képest. (Lelkes éljenzés.)

Az éljenzés csillapultával gróf *Apponyi* Albert következőleg válaszolt:

Nagyon köszönöm az igen tisztelt uraknak itt való megjelenésüket. Azt is köszönöm, — a nélkül, hogy éppen bókotak akarnék mondani t. barátomnak, elnöküknek — hogy amidőn engem megjelenésükkel megtiszteltek, ezt a megtisztelést fokozták egy ilyen kiváló férfinak vezérszónokukká való választása által. De, tisztelt uraim, a sajtó nagy hivatása felől ez alkalommal értekezni sem nem szükséges, sem nem időszerű; idő sínes hozzá, már az ülés megnyitása előtt. En csak azt a pontot akarom érinteni, amelyben a mi hivatásaink találkoznak, amelyben parlament és sajtó egymást kiegészíteni hivatva vannak. Nem szólok tehát arról, hogy *ikertestvérem* tekintem a népek szabadságának ezt a két nagy megnyilvánulását: a népképviselői és a közvéleménynek a sajtó útján való mindennapi szabad kifejezést, hanem szólok arról, hogy a parlamentnek és a sajtónak összeköttetése oly végtelen fontos, amit talán senki sem tud és méltányol jobban, mint az, aki olyan tevékeny tagja volt a parlamentnek, olyan bőven részese a parlament harcának, mint én, harminc éven át, mert hiszen zárt falak között maradtam, amit mi mondunk; föladatunk legnemesebb, legmagasabb oldalát: a közvéleményre való hatást, a nemzet gondolkodásának átalakítását, a nemzet megnyerését oly eszmék számára, amelyek a parlamentben talán még kisebbekben vannak, amelyek azonban természet- és jogszzerűleg arra törekzenek, hogy a többséget maguknak megnyerjék: mindez teljes lehetetlenség lenne a sajtó közreműködése nélkül. De viszont mi is azokat a benyomásokat, amelyeket a közvélemény köréből folyton magunkba kell szívniunk, hogyha amaz évek folytán, amelyek a nép hatalmának ránk történt átruházása és megbízásunk lefolyta közt elmúlnak, nem akarunk elidegenedni választóköztől; nem akarunk elmaradni létalakulásunktól: — mondom — ezeket a benyomásokat szintén leginkább a legfolytonosabban a sajtó által vesszük magunkba, amelyek egyeteme minden pártárvallatot és a nézeteltérést kifejezésre juttat; a leghívebb és legfolytonosabb tükröz a közvélemény összes árnyalatainak és ingadozásainak, izgékonyosságainak és e tömördek mozgalmából kidomborodó nagy árnyalatainak, elhatározásainak és akaratának. És én, tisztelt uraim, aki mindenkor és ma, amikor a többséghez tartozom, éppen úgy, mint akkor, a midőn a kisebbséghez tartoztam, a parlamentáriszmus lényegét nem a többség uralmában láttam, abban is, mert az a parlamentáriszmus egyik alap-törvénye, de sem egyetlen, sem legfőbb; legfőbb a népképviselő összefüggése küldövel, a nép hatalmának, jogainak delegálása párhuzal a parlamentre. En tehát, aki a parlamentáriszmus lényegét a népképviselő folytonos összefüggésében látom magával a néppel; amint elnöki megnyitó beszédemben is mondtam: függésében a néptől, függetlenségében minden egyéb tényezővel szemben, — én természetesen kell, hogy a legnagyobb súlyt fektessem arra a tényezőre és annak a tényezőnek ama működésére, amely ezt az összeköttetést köztünk és küldöink közt, köztünk és jogaink forrása közt folyton élővé, soha meg nem szakadóvá teszi. Ezért, tisztelt uraim, egy bizonyos régi, őszintészeri, remélem, kölcsönös rokonszenv volt köztünk egész parla-

menti működésem alatt köztem és önök közt és azok között is, akik velem ellentétes irányú sajtó-organumokat képviseltek, akik azonban szónoki működésemet mindig nemcsak igen nagy teljes-séggel közvetítették a közönséggel, hanem ha kritika alakjában is, de jóakarattal és rám nézve mindenesetre nagy haszonnal méltatták. És most még csak az az egy kéresem: az előtt támogatott engem, ki az elismerés, ki az ennél nem kevésbé hasznos kritika hangján is egyéni képviselői működésében: legyenek szívesek engem támogatni most elnöki minőségemben is, legyenek szívesek támogatni abban az elnöki működésben, amelynek ma egyéb közvetlen célja nincs, mint parlament-tünetet fölemelni a lehető legnagyobb magasságra az erőnek, a hatalomnak, a tekintélynek, hogy a népképviselői tényező, az alkotmányos tényezőnek egyensúlyában az öt megillető részt mindenkor a maga teljességében bírja. (Lelkes éljenzés.) Kísérjék a parlament működését erős, szigorú kritikával, de tartásik ebben a kritikában is szem előtt azt a célt, amelyet én elnöki működésemben magam elé tűztem: hogy tudniillik az egyes képviselő ellen irányuló szigorú bírálatot mindig vezérszempontul tűzze ki magának a parlament, mint nemzeti intézmény emelését, tekintélye fontartását és szilárdítását. A két ikertestvérem nem szabad egymással harcban állania, mert különben az a nagy nemzeti család, amelyhez tartoznak, boldogtalan s a maga erkölcsi erejében meg van törve. Még egyszer köszönöm szíves megjelenésüket s ajánlom magamat jóindulatukba. (Lelkes éljenzés.)

A beszéd után *Rákosi* Jenő bemutatta a megjelent ujságírókat gróf *Apponyi*nak, aki többeket különben régebben ismert közülük. A tisztelgés ezzel véget ért.

Katholikus nagygyűlés.

Budapest, november 5.

Ma nyílt meg a második országos katolikus nagygyűlés, gróf *Zichy* János elnöklété alatt. Az elnöki megnyitó a katolikus társadalom szervezésének kérdésével foglalkozott, s azt igyekezett bebizonyítani, hogy ez a szervezkedés nem ellenkezik az állam érdekeivel, s nem szeparatistikus törekvés. Elég érdekes volt az a kijelentés, hogy a katolikus társadalom szervezése és vezetése a világi elem feladata, az irányítás pedig a püspöki karé.

A megnyitó gyűlés különben nagyon népes volt, csak a püspöki kar tagjai közül hiányoztak feltűnő sokan. Távól volt a hercegprímás is. A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Az országos katolikus nagygyűlés első nyilvános ülése ma délelőtt volt a Vigadó nagytermében, melyet az alkalomra ünnepelesen földsíztettek. A közgyűlést megelőzőleg a belvárosi főplébánia templomban *Veni sancte* és ünnepi szentmise volt, melyet *Császka* György kalocsai érsek celebrált. Tíz óra után néhány percel már teljesen megtelt a Vigadó nagyterme. A megjelentek közt voltak *Császka* kalocsai érsek, *Schlauch* Lőrinc nagyváradai bíboros püspök, gróf *Csáky* Károly váci, gróf *Majláth* Gusztáv erdélyi, *Bubics* Zsigmond kassai, *Firczák* Gyula munkácsi püspök, *Fraknói* Vilmos fölszentelt püspök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát.

Az elnökség és a püspöki kar az emelvényen elfoglalva helyét, kevéssel tíz óra után orgonakiséret mellett az Operaház tagjaiból alakított énekkar el-énekelte a *Himnusz*, melyet az egész közönség állva halgatott végig.

A közgyűlést ifj. gróf *Zichy* János elnök nyitotta meg.

Beszédében kiemelte mindenekelőtt, hogy a nagygyűlés sem izgatni, sem provokálni nem akar. Tévédésnek tartja azt, hogy mikor a katolikusokat, mint olyanokat tömöríteni és öntudatra ébreszteni akarják, bűnt követnek el a magyar állam szempontjából, mert elváratásai műtetét végeznek, külön tábort alkotnak és a helyett, hogy az állam érdekeinek szempontjából egyesítik az erőket, azokat eltorzítóak egy speciális érdekkör alkotása által. Az által, hogy a katolikus egyház hivatást tömörít és öntudatra ébresztik, nem vonják el őket sehonnán s ebből nem következik semmiéle elválás vagy különválás.

A katolikus társadalom szervezése és vezetése nézete szerint a világi elem feladata, az irányításra mindig és kizárólag csak a püspöki kar alkalmas.

Igy fogva föl a katolikus társadalom életét, ki lehet mondani, hogy ha a katolikus társadalom teljesen egységes szervezet lesz, soha más mozgalom a katolikus társadalom kebeléből nem keletkezhetik, mint csak az, melyet a hazafias magyar püspöki kar a maga tekintélyének egész tulsúlyával fed.

Főfeladat tehát megalkotni az egységes szervezet, hogy a vezetés és irányítás is egységes legyen. Ha katolikus társadalmat szervezünk, azt erősítjük és a magyar püspöki kar bölcs irányítása mellett vezetni óhajtuk, ezzel hazánkat is akarjuk szolgálani, mert valamint a multban is mindig ott állott a magyar katolicizmus a maga anyagi erejével, mint egy fellegvár, amely a meggyőződés sziklatömbjeivel megalkotva, mint egy bevehetetlen és elpusztíthatatlan erőd segítette megvédeni a hazát, épp úgy a jövőben is ott fog állani a szervezett katolikus társadalom

erkölcsi súlyával, hogy visszaverje mindazon támadásokat, amelyek meg akarják gyöngíteni az erkölcsi alapot, amely közös fundamentuma az ezeréves Magyarországnak és a közel ezeréves magyar katolicizmusnak egyaránt.

Ennek a katolikus társadalomnak a megteremtése a gyülekezet célja. Végül a második katolikus nagygyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Az enők beszédét éljenzés követte. Ennek elhangzása után tudat adta az enők a diszelnők megválasztását. Elnökké választottak: *Desseffy Aurél, Szapáry István, Hunyady Imre, Zichy Nándor, Majláth György és Wenckheim Frigyes* grófok. Jelen-tette az enők hogy a kongresszus három albizottsága — a sajtóügyi, nevelési és szociális — megalakult. A sajtóbizottság elnöke *Margalts Ede*, a nevelési *Steinberger Ferenc*, a szociális bizottságé *Rakovszky István* lett. Az enők ezután indítványozta, hogy a kongresszus régi szokásához híven hódoló üdvözlét tolmácsolja a pápának és a magyar katolikusok legfőbb kegyurának, a koronás királynak. Mind a két indítványt lelkes éljenzés kíséretében elfogadják. Megköszönte az enők a jelenlevő főpapoknak a kath. nagygyűlést iránt való érdeklődését, végül a kongresszus, ugyan-csak az enők indítványára, elhatározta, hogy a *hercegprímást* tíz éves jubileuma alkalmából küldötség útján üdvözölni fogja. A közgyűlés folytatását holnap délután hat órára tűzték ki.

A nagygyűlés részéről kiküldött három szakosztály délután tartotta ülését. Az irodalmi szakosztályban a Szent István-társulat igazgatója nagyérdemű előadást tartott a katolikus irodalmi és művészeti társulatok pártolásáról, majd *Vucskics Gyula* a katolikus napisajtó feladatait esetlelte és elfogadta az előadónak azt az indítványát, hogy létesítsenek egy egykrajcáros napilapot, amely se néppárti, se liberális, csak tisztán katolikus legyen. Végül dr. *Dudek János* a tudományok népszerűsítését fejtegette katolikus szellemben.

A katolikus nevelésügyi szakosztályban *Mihályfi Ákos* cisztercei tanár a katolikus egyetemről értekezett. A letelekelt népiskolák fenntartása s terjesztésének szükségességéről *Dreisziger Ferenc*, a tanszabadságról *Stueckner János*, internátusok a középiskolai és egyetemi hallgatók részére *Mázy Engelbert*, az iskolatestvérek missziójáról dr. *Tóth Karoly*, a Mária-kongregációkról *Komarik István* tartott előadást. A harmadik szakosztály a *keresztény-szociális és karitatív levelezés* kérdéseivel foglalkozott *Rakovszky István* országgyűlési képviselő enöklete alatt.

Ma este 6 órakor volt a katolikus nagygyűlés második nyilvános ülése a Vigadó nagytermében, melyet az érdeklődők teljesen megtöltöttek. Az emelvényen ismét a püspöki kar tagjai foglaltak helyet, az enőkik székben pedig gróf *Zichy János*. Orgonaszóval és énekkel kezdődött a nagygyűlés. Ezután felolvasták a beérkezett üdvözlő táviratokat s köztük *Meszlényi, Hettyey, Radu* lugosi püspökökét és gróf *Czirvi Bó* áét.

Az első előadó *Walafka Nándor* püspök volt, aki a pápa tekintélyéről, szabadságáról s a katolikusok kötelmeiről szolt az egyházzal és a pápával szemben.

Dr. *Prohászka Ottokár* a katolicizmus feladatait fejtegette a XX. században az állammal, társadalommal tudományokkal és haladással szemben.

Végül gróf *Wileczek Frigyes*, a fiatal új néppárti képviselő tartott beszédet *A katolicizmus és hazafiság* címén. Azzal az elterjedt nézettel polemizál, hogy a katolicizmus nem lért össze a hazafissággal. Mind a kettő kötelesség, mind a kettő követeléseinek eleget kell tenni s eleget lehet tenni.

KÜLFÖLD.

Az osztrák költségvetés. Az osztrák parlament költségvetési bizottsága ma összeült, hogy miután a képviselőház tegnap késő este befejezte a költségvetés általános tárgyalását, előkészítse a részletes tárgyalást. A bizottság a többség a tárgyalás megrövidítését óhajtja, de nagyon kérdéses, vajjon ez a törökves a csehek mosani hangulata mellett sikerrel jár-e. A mai bizottsági ülés elején a csehek máris megmutatták, hogy a tanácskozást nem sietteti, de halogtatni akarják. *Herold* és *Kramar* ugyanis meginterpelláltak az enököket, hogy miért tették a költségvetési vitát a költségvetés első olvasásának befejezése előé és miért nem tűzték napirendre a díjnokokról szóló törvényt. *Kathrein* enök azt válaszolta, hogy első sorban a költségvetés formális elintézéséről van szó és szeretné, hogy ezt minél gyorsabban végezze el a bizottság. Mihelyt az albizottság jelentése a díjnok-törvényről elkészül, a bizottságot ülésre hívják össze.

Baernreither azt indítványozza, hogy az 1901.

és 1902. évi költségvetést együtt tárgyalják és az egyes tételeket párhuzamosan vegyék tárgyalás alá. Mind a két költségvetést egy előadónak adják ki, a 14. §. alapján kibocsátott rendeleteket pedig más referensnek osztják ki. *Kramar* azt kívánja, hogy a bizottság vegye tárgyalás alá a múlt évek zárásmadassait. *Pernerstorfer* kijelenti, hogy a szociáldemokraták nem fogják ellenezni a két költségvetés együttes tárgyalását. A bizottság végül elfogadta *Baernreither* indítványát.

Bécs, november 5.

A kormány és az ifju-csehek közt támadt ellentétek elsimultak, amit az is bizonyít, hogy Rezek miniszter ma megjelent a költségvetési bizottság ülésén. Az ifju-csehek eleinte a költségvetés tárgyalásának elhalasztása mellett foglaltak állást, de aztán belenyugodtak a budget-vitának megrövidítésébe.

A szerb trónörökös kérdése. *Sándor* szerb király tegnap Belgrádban fogadta a szkupstina küldötségét, amely átadta neki a föliratot. A király ez alkalommal újra szóba hozta a trónörökösödés kérdését és azt mondta a többi közt, hogy a határozott cáfolat után, amelyet Nisben ezekre a hírekre adott, teljesen fölösleges még egyebet is mondania. Mihelyt szükségesnek fog mutatkozni, ezt a kérdést *alkotmányos uton*, a *népkepviselet hozzájárulásával* fogják megoldani.

Irott tósztok. *Eduárd* királyról szomorú hírek érkeznek, amelyek észmerete után nagyon kételkedni lehet abban, vajjon a király megéri-e még koronázásának ünnepeit és a délafrikai háboru végét. Hiába sietett az egész angol sajtó demontálni a király súlyos betegségéről elterjedt híreket: minden jel arra mutat, hogy ezeket a cáfolatokat csak nem az igazság, hanem a gyöngédesség mondotta tollba. Ez az érzelem egyébbfajta *pie fraust* is engedett meg magának. Így abból az alkalomból, hogy az angol trónörökös pár visszatrét Portsmouthba, a londoni hivatalos sajtó hírül adta, hogy *Eduárd király* üdvözlő beszédet mondott a *yerki hercegi párhoz*. Ez azonban nem jelet meg a valóságnak. A király sem a hajó fedlzetén Portsmouthban, sem Londonban nem mondott *semmiféle beszédet*. Jól értesült helyről származó hírek szerint a király azokra a beszédekre, amelyeket a gyarmatok képviselői hozzá intéztek, *írásban adta meg a feleletet*. A hivatalos távirati irodák természetesen azt kürtölték világgá, hogy *a király előszóval köszönt meg a gyarmatok képviselőinek hódolatukat*. A szomorú, de igaz való az, hogy *Eduárd király* alig képes már beszélni. A londoniak pedig türelmetlenül lesik azokat a híreket, amelyek a király állapotáról az udvarból kiszivárognak.

Ezek az *írott tósztok* minden cáfolatot megcáfolnak. Bizonyára a királynak súlyos állapotával függ össze a következő *nizzai* jelentés:

Syleestre ezredes, a köztársasági enök szárnysegéde Nizzába érkezett. Utazása az angol király rivierai tartózkodásával függ össze. *Eduárd* király ugyanis nem az olasz, hanem a francia *Rivierán* fog telelni és a francia kormány hozzájárulásával keresnek számára alkalmas lakást. A francia kormány ugyanis a király biztonsága szempontjából ajánlotta fel szolgálatait. A királyt *Loubet* enök is meg fogja látogatni.

Törökország megfenyítése. Tegnap jelentette egy párisi táviratunk, hogy a *Caillard* parancsnoksága alatt Toulonból Törökország felé tartó francia hadiflotta nem csupán az ismert francia követeléseknek akar érvényt szerezni, hanem a pénzbéli követeléseken kívül bemutatja majd Franciaország erkölcsi kivámlját is. Egy mai táviratunk most részletes képét adja ennek az erkölcsi számlának is. Párisi tudósítónk jelentése szerint *Bapt* francia követségi tanácsos határozott hangon értesítette a portát, hogy tekintettel a török kormánynak a francia követelésekkel szemben tanúsított magartására, amely a Franciaország és Törökország közötti érintkezés megszakításának oka volt, kormánya megbízásából most már a következő négy követelés *feltétlen teljesítését* követeli:

1. hivatalos elismerése a Franciaország oltalma alatt álló, vagy francia nemzetiségű *vallási társulatok valamennyi iskolájának*;
2. elismerése valamennyi francia kórháznak és mindannak, ami hozzájuk tartozik;
3. felhatalmazás az 1895. és 1896-iki örmény zavargások alatt *elpusztított iskolák és hasonló intézetek újraképzésére*;
4. az új *khádeus pátriárkha elismerése*.

A közlemény azzal a kijelentéssel végződik, hogy *Franciaország további kibávásokat nem tűr meg*.

Magáról a hajóraj feladatáról azt táviratoznak Párisból, hogy ott csak ma este, vagy holnap reggel fogják megudni *Caillard* hajóosztálya rendeltetésének helyét. A flotta még ma az égéi tengerre érkezik. *Caillard* tengernagy utasítást kapott, hogy abban a pillanatban, amint török vízekre érkezik, *azonnal küldjön a szultánnak ultimátumot*. *Delcassé* külügyminiszter a mai minisztertanácsban csupán annyit jelentett be, hogy *Caillard* hajóhada valószínűleg ma érkezett rendeltetése helyére. Később távirat érkezett, mely jelentette, hogy *Caillard* reggel érkezett *Mitlene* elé.

A képviselőház tegnapi üléséről írva, azt mondja a *Figaro*, hogy a kormánynak nagy többséggel megszavazott bizalom tönkro fogja tenni *Munir* bég török nagykövet intrikáit, aki elhitette a szultánnal, hogy a parlament a Waldeck-Rousseau-kabinetet a Törökországgal való konfliktus kérdésében eszerben fogja hagyni és hogy a flotta-demonstráció miniszterválságot fog maga után vonni. A *Gaulois* sajnálja, hogy *Delcassé* a beszédében nem emelkedett valóságos nemzeti színvonalra. Ha hinni akarunk *Delcassé*nak, *Caillard* nem valamely katonai expedició parancsnokának, hanem holmi hités bírósági végrehajtónak a szerepét játszsza. Néhány szocialista lap azt a reményt fejezi ki, hogy a képviselőház Rouanetnek az örmény-kérdésre vonatkozólag bejelentett interpellációját alkalmul fogja felhasználni arra, hogy megmutassa, hogy a népek jogát és a humanitás ügyét is szívén viseli.

Páris, november 5.

Caillard tengernagy távirata jelenti, hogy a francia hajó-hadosztály *Mitlene* szigete elé érkezett, de közelebbi részleteket nem közöl. A Havas-ügyönkség valószerűnek mondja, hogy *Caillard* tengernagy *megszállotta a sziget három kikötőjét* és a szigeten levő vámhivatalokat. A szmirnai vámhivatalok megszállásáról vagy a hajó-hadosztály akciójának a szigetcsoport más szigeteire való kiterjesztéséről nincs szó. További intézkedéseket csak akkor tennének, ha a szultán nem engedne kellő teret a tengernagy akciójának.

A délafrikai szabadságharc.

London, november 5.

Lord *Kitchener* tegnapi keletü táviratában részleteket közöl a boerok és *Benson* ezredes között vívott ütközetről.

Benson hadoszlopa október 30-án hagyta el Betheltől északra fekvő táborát és hajnal hasadtával Brugspruitba ment. Híre járt, hogy a boerok megszallták Brakenlaagtet ahol tábor akartak ütni. Az időjárás nedves és zivataros volt. Menetelés közben az ellenségkel könnyűszerrel távol lehetett tartani. Délután egy órakor *Benson* megszállta Brakenlaagtet. Az utócsapatot két ágyuval és egy lovasszázad fedezete mellett a boer tábor lőtávolán belül állította föl. A boerok támadást intéztek az utócsapat egyik szárnya ellen, de ezt a támadást visszaverték. Erre a boerok, akiket a dombos terep fedezett, megkerülési mozdulatot tettek és megtámadták a hegygerincet, ahol az ágyuk felálltta voltak. Az angolok háta mögött erős vihar, zápor és jégeső volt, minek következtében ezt a támadást nem vették előbb észre, mint amikor a boerok már hatalukba kerítették a hegy gerinén egy hadállást az ágyuk lőtávolán belül, amelyeknek kíséretét és lovait lelőtték. *Benson* ezredes és *Gunn* ezredes az ágyuk mellett *elstek*. Minthogy egyidejűleg a tábor is megtámadták, nem küldtek jelentékenyebb erősbítést a hegygerincre. A boerok azonban nem voltak képesek az ágyukat elszállítani. Csak midőn egy angol mozgókórház megjelent a harcmezőn, akkor szállították el a boerok a mozgókórház fedezete alatt az ágyukat. Ezután a boerok nagy távolságra visszavonultak és október 31-én egész éjjel szörványosan tüzelést tartottak fenn a tábor ellen, de meg nem támadták. A boerok kétségkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Erről azonban közelebbi részleteket még nem tudni, *Oppermann* parancsnok esetét és *Botha* Keresztély megsebesült. A boerok, hír szerint rosszul bántak foglyainkkal.

London, november 5.

Lord *Kitchener* táviratozza tegnapi kelettel: French tábornok jelenti e hó 2-ikéről, hogy *Barkly-East* és *Rhodes* között *Fouché*, *Myburg* és *Wessels* nek körülbeült 400 embere eilen operál. Egyebekben az egész Fokgyarmat a nyugati vasutól keetre meg van tisztitva a boeroktól. Egy-két boer csapat, amelyek mindegyike 20 vagy 30 emberből áll, céltalanul barangol. *French* két hadoszlopot küldött ki az üldözésükre. *Van de Venter* és *Botha* *Victoria-Roode* mellett 130 emberrel átkelt a vasuti vonalon és két csapatból üldözve nyugati irányba nyomulnak előre. A boerok sok lovat vesztek.

London, november 5.

Hicks-Beach pénzügyminiszter Bristolban beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy szívesen adótt pénzt a háborúra, mert azt remélte, hogy a háborúnak nemsokára vége lesz. Az a nagy kölcsön, amelyet föl kellett venni, kevésbé terhelte meg a nemzetet, mint akármelyik korábbi kölcsön s nem nyugtalanította nagyon a pénzügyt. A cukoradó és a többi adó nem nyomta nagyon a nemzetet, a fogyasztók nem nagyon szenvedtek miattuk. A jövedelmi adó most nagyobb, mint a krími háború idején volt, de azért a kötelesestűdő polgárok szívesen fizették adójukat, mert jó hazafiak. Sajnája, hogy nem jelentheti még, hogy a borzalmas háborúnak vége van és hogy az adókat meg lehet szüntetni; sőt úgy lehet, hogy a jövő ülésszakban az adókat még emelni is kell. Beszéde további folyamán a pénzügyminiszter arra utal, hogy november 19-én két csered lovasság megy Dél-Afrikába Kitchener csapatainak segítségére és nem más csapatok fölállítására. E hónap folyamán még 1200 fős lovassági csapatot küldenek ki más csapatok fölállítására. Ha 12 000 emberre volna szükség, annyit is kiküldhetne a kormány, de a kormánynak első sorban az a kötelessége, hogy rögtön teljesítse a bizalmával fölruházott tábornok követeléseit s ezt meg is teszi. Ami az összevont táborokat illeti, nem érti a miniszter, miként lehet annyira félremagyarázni ezt a humánus célú intézkedést. A kormány az ezekben a táborokban mutatkozó nagy halandóságot épp úgy sajnálja, mint bárki más s épp en most érintkezésben áll a délafrikai hatóságokkal, hogy a táborokban elhelyezett emberek helyzetét javítsák és a nagy halandóságnak gátat vessenek. A kormány, miként eddig is, kész békét kötni, de csak tisztességes és okos békét akar s ennek előérése végett semmi áldozattól nem fog visszariadni. A miniszter erősen hiszi, hogy Dél-Afrika esetleg épp oly erős tényezője lesz a birodalomnak, mint Ausztrália vagy India.

London, november 5.

A Reuter-ügynökség jelenti Alivalnorthból 2-iki kelettel: Taylor hadoszlopának egy őrzője Walker százados parancsnoksága alatt tegnapi Woloep mellett eldugott 21 boert és zsákmányul ejtett 17 puskát, 500 töltényt és néhány lovat. A foglyok között van az egész Douglas-család, amely az utóbbi időben sok dolgot adott az angoloknak. Az őrzőjart még nem tért vissza. Az angoloknak csak egy könnyű sebesültje volt. Az eső következtében az Oránzs-folyón nem lehet átkelni.

Worcesterből jelentik tegnapi kelettel:

November elsején korán reggel az angolok Constatetól hat mérföldnyire megleptek egy forchesteri csapatot amely Van Hurdén parancsnoksága alatt 17 lovasított katonából áll. Az angolok a csapatot lövészszerkeinek elfogytával, három ember kivételével, eldugták. Van Hurdén eikeseredetten nyilatkozott a foköldi boerokról, akikről annyi támogatást várt és oly kevés támogatást kapott. Utalt a worchesteri afrikander-kongresszusra, amely a boerokat Foköldre való betérésre buzdította és kielentette, hogy a Foköldre betört boerok nem bánják, ha elpusztítják a foköldi boerok farmjait, mert annyit ígértek és oly keveset tartottak meg. A boerok tudják, hogy nincs kilátásuk üggetlenségük visszavívására de oltatják a harcot, hogy a foköldi boerokkal annál jobban érezzék bosszújukat.

Ugyanazon a napon a worchesteri helyőrségnek egy másik csapata a Tuw folyó közelében boerokra bukkant. Kemény harc lejtődött, amelyben két boer elesett és hat megsebesült. Egy angol csapat, amely Zeerustól indult el, nyolc boert elfogott s négyet megölt.

London, november 5.

Dr. Krausét ma ismét kihallgatta a rendőrbíróság. Minthogy az ellene folytatott vizsgálat még nem haladt annyira előre, hogy a tárgyalást meg lehetett volna kezdeni, Krausét visszavezették a vizsgálati fogságba.

Pretória, november 5.

A boerok magukkal vitték azt a két ágyút, amelyet Benson ezredes utóvédjétől elvettek.

Halifax, november 5.

Innen még ebben a hónapban háromszáz-főszi tüzserég megy Dél-Afrikába hat Maxim-ágyúval. A távozó csapatot bermudai tüzerek váltják föl.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Budapest, november 5.

— A király Gödöllőn. Ő felsége a király jelenlétében az isaszegi vadásztürelében ma nagy hajóvadászatot volt. Résztvettek: Gróf Paar főhadsegéd, Dietrichstein herceg ezredes és Hönel lovag korvettkapitány szárnysegédek, dr. Kerzl udvari tanácsos, udvari orvos, Ludwigh Gyula a Magyar Allamvasutak elnökgazdátja, Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő, csetei Herceg Péter, dr. Tegeze palotaorvos, Nick igazgató. A vadászatot Pettera Hubert udvari vadászati intéző mintaszertüen rendezte. A vadászat délelőtti 10 órától egyfolytában délután 4 óráig tartott. Ő felsége láthatólag a legjobb kedvben volt és a jelenlévőket kegyes megszólításokkal tüntette ki. Terítékre került 241 nyul, 110 ürégi nyul, 131 fácán, 5 fogoly és 1 őzbak.

— Új püspökök. Bécsből táviratozzák: A nunciaturán ma délelőtti tartották meg a kánoni praecessus informatívus a három új magyar püspökkel, gróf Széchenyi Miklós, István Vilmos és Várossy Gyula püspökökkel. Mind a három püspöknek dr. Várdy Árpád temesvári apátkanonok, miniszteri osztálytanácsos és Drechsler Antal, a bécsi Pázmáneum igazgatója szerepelt tanúként. Jelen volt Fischer-Colbrie, az Augustinum tanulmányi igazgatója is. Délelőtti nunciussal ebéd volt, amelyre a délelőtti ünnepség valamennyi résztvevője hivatalos volt.

— Lónyay Stefánia Zemplénben. Gróf Lónyay Elemérné néhány nap mulva — körülbelül november 10-én — ellátogat Bodrog-Olasziba, gróf Lónyay Elemér kastélyába. A grófné ebből az alkalomból megátogatja gróf Lónyay Gáborokat is deregenyi kastélyukban.

— Előnév-adományozás. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Ferenc József unitárius püspöknek és törvényes utódainak régi magyar nemességépségben tartásával, a kilyéni nemesi előnévet adományozta.

— Kohl Medár püspök születésnapja. Kohl Medárd püspök, a nagytudományú és lenkőit szellemű főpap, ma ülte meg negyvenkettedik születésnapját. Ezt az alkalmat ragadták meg tisztelői az ország minden részében és az általános szeretetnek örvendő egyházfejedelemet elhalmozták a ragaszkodás és tisztelet jeleivel. A magyar közönség meg szimpatiaival kísérte eddig is a nemeslelkű főpapnak pályáját, aki már a benedérend kolostorában annyi kiváló tulajdonságának adta bizonyosságát. Mélytűző hazafisága, buzgó hitbűse és az a rajongó szeretet, mellyel az ősz hercegprímás iránt viseltetik, gyorsan vitte előre pályáját és el lehet mondani, hogy a fiatal főpapra még lényeg jövő vár a magyar katolikus egyház életében. Mostani előkelő poicán is hűség munkatársa a hercegprímásnak és bizonyára része van abban a nemes, áldásos munkásságban, amelynek éltető melege az esztergomi anából kiárad. Tisztelőinek nagy tábora ma szeretettel fordult Kohl Medárd püspök felé születése napja alkalmából.

— Nyomás a szultánra. A lapok mai tudósításában, amely a török-francia konfliktusról szól, a következő távirat olvasható:

A Toulonból utnak indult francia hajóhad el fogja foglalni Mitilénét, hogy ezzel nyomást gyakoroljon a szultánra . . .

A véletlen úgy hozta magával, hogy ez után a távirat után mindjárt ez a távirat következik: Maignan tengernagy parancsnoksága alatt a következő hajók indultak el Mitilene felé: a *Charlemagne* (11.287 tonnás), a *Gaulois* (11.268 tonnás), a *Pothuau* (5460 tonnás), a *Chanzi* (4812 tonnás) és a *Galibé* (2355 tonnás).

Mindössze 30.370 tonna. Ha az ember elgondolja, hogy tíz kiló már mekkora súly, kissé kellemetlenül hangzik az a fenyegetés, hogy a francia kormány nem kevesebb, mint harmincmillió kilóval fog — nyomást gyakorolni a szultánra. Nyomásnak bizony elég szép nyomás. Szegény szultán . . .

— A sah testvérrel Európán. Pétervárról jelentik, hogy az orosz lapok híradása szerint a perzsa sah két testvére, a 17 éves Mohamed Riza és a 18 éves Achmed Mirza szultán a napokban a Kaukázusba érkeznek, ahonnan Bécs felé folytatják útjukat. A sah azért küldte testvéreit külföldre, hogy Bécsben és más nagy városokban európai műveltséget szerezzenek.

— A király adománya. A király a budapesti szegények és szülőkörök részére tizenötezer, és a gödöllői szegények és szülőkörök részére hatszáz koronát adományozott magánpénztárából.

— Nők a berlini egyetemen. A téli egyetemi időszakra 490 női hallgató iratkozott be a berlini egyetem különböző fakultásain. A női egyetemi hallgatók közt van két miniszternek a lánya: Posadowszky Erzsébet grófkisasszony, aki bölcsészettel hallgat, Möller Irmgard, a kereskedelmi miniszter leánya pedig egyházbjogot tanul.

— A rák gyógyítása. Azt a hírt, hogy a frankfurti Ehrlich tanár a rákbetegségek tanulmányozásával eddig nem alkalmazott eszközökkel akar foglalkozni, most mindenfelől megerősítik. Ezt a hírt ma avval egészítik ki, hogy Ehrlich tanár, a bécsi *Provacseket* hívta meg segédjéül nagy munkájához.

Orvosi körökben természetesnek tartják, hogy a rákbetegségek természetére vonatkozó kutatások költségeit a német császár fedezi. A császár családjában oly gyakran pusztít a rákbetegség, hogy minden eszközt fölhasznál a császár, hogy a rettenetes nyavalyának leküzdésére módokat találjanak. Igaz ugyan, hogy a költségeket nem csak a császár fedezi, mert a kutatások céljaira a nemrégiben elhunyt Stern Tivadar ótászázer márka három évi kamatait hagyta. Ezt az összeget Frankfurt városra már át is adta Ehrlich tanárnak. Magányosok is nagyobb összeget juttattak a tanulmányozás céljaira, úgy hogy Ehrlich tanár mintegy százharmincezer márkával rendelkezik.

— A Falk vilábum. A magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének titkára, Fekete Ignác a következő körlevelet intézte az intézet tagjaihoz:

Igen tisztelt tagtárs ur! A budapesti tudományegyetem rektora és bölcsészeti rektora dékánja folyó hó 10-én, vasárnap délelőtti órákban a jubileumi doktori diplomát intézetünk elnökének, dr. Falk Miksa urnak. Ugyan e napon délelőtti 10 órakor adjuk át mi előnkünknek az ez alkalomra készült albumunkat és tisztelegünk nála alelnökünk Hejded Sándor kereskedelmi miniszter ur vezetésével. Tisztelettel felkérlek tehát t. tagtárs urat, szíveskedjék intézetünk képviselőletében vasárnap, folyó hó 10-ikén délelőtti pontban 1/10 órakor a *Pester Lloyd* szerkesztőségében (V. Dorottya-utca 14. I. emelet), ahol gyülekezünk, megjelenni, hogy alelnökünk vezetésével együttesen jelenhessünk meg ünnepelt előnkünknek.

Kérem velem levelezőlapom lakásomra (V. Béla-utca 8. sz.) vagy telefonon (30—96 teleonszám) közölni, vajjon számíthatunk-e szíves megjelenésére, hogy a tisztelegők névsorát összeállíthassam. Mindnyájan fekete redingótban jelenünk meg. Kérve szíves megjelenését, maradok teljes tisztelettel, Budapest, 1901. november 3-án.

Fekete Ignác,
a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének titkára.

Falk Miksa ünnepeléséből a bécsi hírlapírók is kivészik részüket. Mint értesülünk, a bécsi *Concordia* és az osztrák szakírók egyesületének küldöttségei f. hó 10-én Budapestre érkeznek, hogy Falk Miksát jubileuma alkalmából üdvözöljék. Az osztrák szakírók egyesületének előjáróságát *Lichtblau* Adolf fogja vezetni, ki Falknak mint az egyesület tiszteletbeli tagjának egy művészies kiviteű ezüst pajzsot fog átadni melyen arany toll van keresztül szurva. Az ezüst pajzsra következő felírás olvasható: „Dr. Falk Miksának, a szabadság és jog előharcosának — az osztrák szakírók egyesülete 1851. szept. 30—1901”.

— A villám, a tüdővész és a népus. Menelikről, Abesszinia uralkodójáról érdekes apróságokat közöl egy olasz orvos. Menelik — így mondja az orvos — mindig kis üveget hord magával s a világot nem hagyta otthon egy pereig is.

— Mi van benne? kérdezte tőle kíváncsian az orvos.

— Ebben — felelt ravaszul Menelik, gyógyszer van a villám ellen.

Az orvos nézegette az üvegesét, szagolgatta s végre csodálkozva konstatalta, hogy éther van benne.

— A villám ellen használja ezt folséged? kérdezte.

— Igen.

— S használ?

— Persze, hogy használ. Egy emberemet nemrégiben lesújtott a villám s a bőre alá ebből fecskendezett be az orvos. Az igaz, hogy meghalt szegény, de a halála előtt mégis jobban lett. Ezért hordom magammal ezt az üveget.

A népus egyébként nagyon szerető doktorizálni. Udvarában egész házi gyógyszerzet rendeztetett be olasz orvosokkal s a gyógyszeres fiókokra ráíratta az egyes szerek nevét s azokat a betegségeket, melyek ellen használni lehet.

Most aztán, ha valaki panaszodik, hogy baja van, a népus könyörületesszive rögtön kinyitja az egyik szekrényt.

— Nagyon jó ez a gyógyszerzet — mondta a népus — de az a baja mégis megvan, hogy csak azokon tudok segíteni, aki meg tudja mondani, hogy mi a baja. Es sajátságos — tette hozzá fölényen — gyakran oly tudatlanok az emberek, hogy még azt sem tudják, hogy mi bajuk.

Az olasz orvos különben örvendetes hírt is közöl a tüdővészben szenvedőkkel. Azt állítja, hogy Aethiopiában nem is ismerik a tüdővést. A tüdőbajosok számára az egész világon nincs olyan jó hely, mint Aethiopia s bizonyos, hogy az a sok idegen, aki Aethiopiát a tüdőbaja miatt keresi föl, egytől-egyig gyógyultan távozik a népus országából.

— **Elrontják a fiukat a lányok.** Az oxfordi egyetemen egyszer megesett az a csoda, hogy az egész egyetemi polgárságot kicsapták belőle. Magukban maradtak a tanárok mindaddig, míg uj hallgatóságot nem kaptak. A súlyos esetnek az volt az oka, hogy valami rektori intézkedés ellenében szolidaritást vállalt a diákság. Egyeseket nem lehetett megbüntetni, tehát kicsapták őket egytől-egyig. Az oxfordi eset ismétlődhetik Bangorban is, az észak-walesi egyetemi városban, ha ugyan jó előre meg nem gondolja magát az ifjúság, de különösen az egyetem hölgykoszorúja. Mert a hölgykoszoru voltaképpen az, amelyet szigorú rendszabályokkal elfogadhatóbb magaviseletre akar rászoktatni a tanár. A kisasszonykák tudniillik tulságosan emancipált diákoknak bizonyultak s alaposan megrendítették az egyetem tekintélyét. Ilyesmire lehet következtetni annak a rendeletnek a passzusaiából, amelyben megrendszabályozta őket az egyetem tanácsa. A firtnék például vége. Ezután nem szabad a hölgyhallgatóknak férfidiákokkal hazakísértetni magukat s ami még kellemetlenebb, a két nemnek nem szabad együtt lumpolni a bangori kurtakoreszmákban. Tilos a légyótt is. Azt a leányt, aki randevút ad a tanulótlársának, kicsapják az egyetemről. Egyáltalában ez a büntetés minden bűnre. Egyebet — ugy látszik — kipróbáltak már. S hogy vad állapotok lehetnek a bangori egyetemen, azt az is bizonyítja, hogy az általában tartott ünnepeken ezután kötelesek megjelenni a hölgyek is. Eddig nem jelentek meg, sőt elvonták onnan az ifjakat is és — lumpoltak. Az egyetem kertjében se szabad együtt sétálni a diáklánynak a diákiával. Szóval: — sehol, éppen csak ott lehetnek együtt, ahol vigyáznak rájuk a tanár urak. Az előadásokon és társasestélyeken, sportversenyeken. — Ezek után nem volna csoda, ha tömegesen ott hagynák a hölgyek ezt a rettenetes iskolát. Legálább is azok a hölgyek, akik nem tanulni akarnak az egyetemen, hanem éppen csak diákoskodnak.

— **Victor Hugó emlékezete.** A jövő év februárjának 26-án lesz száz éve, hogy Victor Hugo, az ujkori Franciaország legnagyobb költője született. Nemzeti gyász volt 1885-ben a halála s nemzeti ünneppé kívánja avatni a francia kormány a költő születésének századik évfordulóját. A mai minisztertanács elhatározta, hogy a százados évfordulót hivatalosan fogják megünnepelni.

— **Szlávy József hamva.** Pozsonyból jelentik, hogy Szlávy József koronaőrnek és szüleinek hamvait ma délután helyezték el a pozsonyi Szent András-temetőben, ahol Samarjay Lajosné szül. Takách Jolán, az elhunyt koronaőr unokahuga mauzóleumot építtetett nagybátyja emlékére. Szlávy József holttestét Zsitva-Ujfaluról hozták Pozsonyba, szüleinek a pozsonyi temetőben volt a sírjuk. Az egyházi szertartást Való Simon kanonok, pápai kamarás végezte.

— **Félmillió dollár kortespenz.** Holnap lesz New Yorkban a polgármesterválasztás, amely lényeg izgatottságban tartja a világváros aprajánagyját. Folyik a korteskedés akkora arányokban, amilyenekről nekünk egyszerű európaiaknak fogalmunk sincs. Két párt viaskodik élethe-halálra szépen csengő tallérokkal: az egyik a reformpárt, amely Lowet kandidálta s amelynek Roosevelt enlök is a hive, a másik párt Sheperdet jelölte. Ez az utóbbi párt nem kevesebb, mint félmillió dollárt fog holnap New York szegényei közt szétosztani, csakhogy az ő jelöltjükre szavazzanak. E rengeteg pénzeszórásón kívül a kortesfogások ezertelje változataival iparoknak jelöltjük elnyére hangolni a közvéleményt, ami a reformpártban természetesen heves reakciót kelt. Ez az utóbbi a papokkal dolgozat a templomokban Low érdekében. Reggeltől estig imákat mondanak a reformpárt jelöltjének diadalért és reggeltől estig felváltva prédikálnak a papok a jelölt érdekében. Szerencsére holnap meglesz a döntés, mert különben New York lakosainak fele belebolondulna az izgalomba.

— **Halalos pisztolypárbaj.** Insterburgba, mint egy táviratunk jelent: ma halalosvégű pisztolypárbaj ment végbe két katonatiszt között. A szomoru eseménynek előzményei a következők: Lathovets hadnagy esküvője előestéjén mámoros állapotban tettelesen inzultálta Hildebrand főhadnagyot. Másnap reggel elutazott menyasszonyához és egyáltalán nem emlékezett az este történetekre. Már éppen az esküvőre készültek, amikor a hadnagyot sürgősen és nyomban Insterburgba hívták táviratilag. A vőlegény azonnal visszatért állomáshelyére és a legszigorubb feltételek mellett pisztolypárbaj állott ki ellentelével. Hildebrand főhadnagy hasba lötte a hadnagyot, aki rövid kilődás után meghalt.

— **Egy plébános ünnepése.** Kecskemétről írják: A város közönsége tákláymenestet rendezett Bogdy Pál katolikus plébános tiszteletére abból az alkalomból, hogy pápai prelatússá nevezték ki. Az egyház hívei és a város közönsége nevében is Kada Elek polgármester mondott üdvözlő beszédet, mire az agg főpap szívvelyesen köszönte meg a közönség szeretetének megnyilvánulását.

— **Pör a Böcklin-képek miatt.** A velencei képek kiállítás idején történt, hogy Mulher Richard műkritikus egy cikkében a Böcklin hagyatékából a velencei tárlatra került képek egynemelyikét hamisítványnak mondotta. A művész fia, Böcklin Károly rágalmazás címén pörbe fogta a cikk íróját. A borsosliói törvényszék, mint tudósítónk távirata jelenti, máról elhalasztotta a tárgyalást és szakértőket fog meghallgatni.

— **Nincs pénz a jubileumra.** A Vöröskereszt-egyesületek bécsi kongresszusán ezéltöt három évvel Conte L. Sano, a japáni Vöröskereszt-Egyetel enlöké meghívta az egész civilizált világot azon nagy ünnepségre, amelyet ezerkilencszázötvenben tartanak Tokióban, a japáni Vöröskereszt-Egyetel főnnállásának huszonöt éves jubileumaalkalmából. Most aztánalaposan megokolt levélben visszavonta a gróf ur a meghívást. — Idáig még csak annyit jelentett az eset, hogy egy csomó bankettel kevesebb lesz a jövő évben, mint amennyire kilátása volt a bankettekbe embe-riségnek. Érdekes azonban az, hogy miért marad el ez a jubileum. Annnyira érdekes, hogy le kell emelni a kalapot a japánok előtt. Azt írja az enlök, hogy kénytelenek voltak redukálni a jubileumi ünnepség méreteit, mert nagyon kimerítette a pénztárukra a kínai háboru. Hatvan ezer sebesültet gyógyított az egyesület a maga költségén s még ma is két nagy sebesültszállító hajója uszálk China és a japáni partok között. Ez a rengeteg kiadás valósággal válsággal fenyegeti az egyesületet, amelynek különben hétszáz ezer tagja van. Ez adja meg a reményt arra, hogy mégse lesz végetes az egyesületre nézve a háboru. — Ha ilyen hatalmas munka miatt marad el néhány eszem-izsom és pár tuat ünnepi szónoklat, azt még a legmegrögzöttebb bankettező se röhajta föl bünül a japániaknak. S vajjon akad-e a civilizált Európában valaki, akinek nem imponál az a humánus egyesület, amelynek hétszáz ezer tagja van.

— **Háborúság a Virohow-jubileum körül.** A berlini diákegyesületek között valóságos háboruskodás tört ki a Virohow-jubileum miatt. Az antisemita diákegyesületek ugyanis nagy garral elhatározták és hirdték, hogy nem vesznek részt a Virohow-akomában. E körül aztán éles polemia, majd elke-seredett gyűlésezések fejlődtek ki, amelyek nem ritkán dula-kodással végződtek. A párbajok napirenden vannak.

— **Elosapott községtanács.** Prágából táviratozza tudósítónk, hogy a helytartóság felléggesztette Karolinenthal egész községtanácsát. Rájöttek ugyanis, hogy a városi vagyonból 90.000 korona hiányzik. A vizsgálat során kint, hogy Farkas közalapítványi igazgató kezén tünt el a közpénz, de fejlemlést nem tettek ellene, mert a rokonai készeknek nyilatkoztak a hiány megtérítésére. Most a kormány ötagu vizsgáló-bizottság küldött ki a karolinenthali panama kiderítésére.

— **Musolino története.** El Olaszországban egy ember, aki azt tüzte ki irodalmi életéjéül, hogy megírja Musolinonak, a hírhedt brigantinak élettörténetét. A vállalkozót Nocerának hívják. Musolino személyes ismerőse volt Nocerának s egy napon a hegyek közt találkoztak, ahol a briganti elmondta élettörténetét. Nocera író, már jó előre ad néhány részletet előjövendő művéből s elmondja, hogy Musolino barlangjában mindig halomba voltak gyújtvé a legizletesebb falatok és a legpompásabb italok. Ha Musolino valakivel találkozni akart, a legmesszebbmenő övintézkedések előttek meg ezt a találko-zást. Az idegent ilyenkor Musolino megbízottja kísérte a bandita barlangja közelébe s füttyszóval jelezte, hogy megérkezett. A füttyszóra egy második bandita jelent meg s tapsolt, mire mosolygó arecal megjelent a hegyek királya. Kezet szorított az idegennel, megölelte s barlangjába kísérve megvendégelte.

Láttnivaló, hogy a rablótörténetek írói még mindig a régi iskola modorában dolgoznak.

— **Égő erdő.** Máramaros-Szigetről írják: Nem messze Husztól, az Iza közég öltötti erdő meggyuladt és napok óta ég. Oly hatalmas rész égett ki, hogy órányira látszik a láng. Az erdőéget mindenkepp meg akarták akadályozni, de nem tudják módját ejteni s azután eső sem esik. Az óriási tűz nagy szenzációt kelt a vidéken és mindenütt a halmonon kívánsói nép nézi a nagy tüzes O-bettűt, amelyet a tűz alkotott. A kár már eddig is igen nagy.

— **Récezy és tanítványai.** Szép ünnepély színhelye volt tegnap a II. számú sebészeti klinika tanzterme a Szent-Rókus kórházban. A műtörvosok és orvosstanhallgatók abból az alkalomból, hogy a klinika igazgatója, dr. Récezy Imre sebészprofesszor nevenapját ünnepelte, az előadás előtt meleg óviációt rendeztek. Az ünnepelethez Mutschenbacher Tivadar intézett szép beszédet, melyre Récezy tanár válaszolt s kiemelte azt a viszonyt, melynek fenn kell állania a tanítvány és tanár között, hogy a haladás biztosítva legyen.

— **Házasság.** Schönberger Bernát Hanusfalváról eljegyezte Klein Belluska kisasszonyt, töltszéki m. kir. postamestert.

— **Az öreg színészek penziója.** Egy élet munkájával mindenki kiérdemelt legalább annyit, hogy vénségére, amikor már tehetetlen s nem képes arra, hogy ő maga keresse meg a kenyerét, biztosítsák neki a kenyeret máskeppen. Koldusnak egyáltalában nem volna szabad lenni egy olyan országban, amely okosan fel tudja használni az emberi erőt s ismeri a kötelességét az olyan gyámoltalanokkal szemben, akik nem képesek a kenyérkeresés feladatára. Magyarországon azonban sok a koldus. Ennyiben ugyanis Kelet még a Kárpátok gyürüje. S ezen nem is lehet segíteni egyszerre. Hatalmas, egész általánosságban meghozott reformok szükségesek ahhoz, hogy mindenki dolgozzék s hogy az egészséges kezek megkeressék a kenyeret a béneköztek számára is. A koldus pedig szomoru látványosság, mennyivel szomorubb még az olyan koldus, akinek jussa van a kenyérhez. Egy munkás élet árán kereste meg erre a jogot, s tisztára igazságtalanság az, ha nem honorálják a munkában eltöltött sok esztendő a vénség néhányévi nyugalmával. Itt már nem a nyomorúságban van az oka annak, hogy elfogja az embert a keserűség, hanem magunkat, a rendünket számljuk, azt az állapotot, amiben ilyesmi megtörténhetik. Honnan merítsen az ember erőt a munkára, ha ki nem téve annak, hogy a fáradság gyümölcséből folyton, folyton befizetett áldozat nem jelent számára pihenést abban az időben, a mikor már képtelen a munkára . . . Ha megtörténhetik az, hogy a nyugalom esztendeire összeadott pénzeket elspekulálják azok, akik annak megörzésére voltak hivatva . . . Ez történt meg azokkal az öreg színészekkel, akik aggorok miatt már lemaradtak a szinpadról. Pihenőbe kell menniök, akár van rá kedvük, akár nincs. Remegő kézzel nem lehet gesztikulálni, a fogatlan szájj se alkalmas arra, hogy Coriolánt dörgöje el vele a színész s micsoda hős az, akinek kettőbe van görbülve a melle. A színészkolák pedig ontják magukból a sok friss művészt s micsoda olcsó művészeket . . . Rómeót is egyszerű havi ötven forintért, Juliát is. Nem a direktorok licitálnak fölfelé, hanem a nagy kínálat veri le az árakat s a szegény öreg komédiások senkinek se kellenek. Meg aztán nagyon rá is szolgáltak már a pihenésre. — Jelentkeznek tehát a nyugdíjintézetben, amely elspekulálta az évek hosszu során befizetett garasait — s még annyi nyugdíjat se kapnak a pályá végén, amivel száraz kenyeret vehessenek. Ezt panaszolták el ma a miniszterelnöknek. Rátkay László vezette őket a miniszterelnök elé s elmondta azt a híhetetlen igazat, hogy a nyugdíjintézet egy fizeti meg ezeket a szegény öreg ezabereket, hogy minden kétszáz koronából százhuszonnyole koronát visszatart. Ezeket a százhuszonnyole koronákat tudniillik már elspekulálták. Hogy a többi mikor fogják elspekulálni, azt még nem lehet tudni. A legnagyobb nyugdíj pedig, amire jussuk van, hétszázhusz korona. Most már tessék elképzelni ekszisztenciának az ilyenformán kifizetett hétszázhusz koronát. S a panaszosok nem valami afféle tessék-lássék színészek voltak, hanem neves napszámosai a kulturának. Némelyik közöttük híres direktor, aki nagy szolgálatokat tett a színészetnek. Arra kérték a miniszterelnököt, hogy szőljon bele ebbe a gazdálkodásba s biztositon számukra vénségükre legalább kenyeret. — Széll Kálmán nagyon rokonszenvesen fogadta az öreg emberek deputációját s megígérte, hogy ha írásba foglalják a panaszukat, megtesz érettiük mindent, amit csak megethet. — Most hát majd az írás beszél helyettük.

— **Letartóztatott házasságkövetítő.** A rendőrség letartóztatta Kohn József papirkereskedőt, aki a Sziv-utca 17-ik szám alatt lakott s a papirkereskedés mellett házasságkövetítéssel is foglalkozott. Kohn a bécsi és a németországi lapokban gazdag menyasszonyokat hirdetett s a jelentkezőktől 150—200 korona előleget vett föl, a nélkül, hogy ígértét beváltotta volna. A rászédett emberek közül vagy huszan föl-jelentést tettek ellene a jókapitányságon, amely ma kiadta ellene az elfogatóparancsot.

— **Pályázat újságíróknak.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének a szövetség tagjai részére alapított 500 koronás utazási ösztöndíjára ezennel pályázatot hirdet a szövetség elnöksége a következő föltételekkel: 1. A pályázati kérvények legkésőbb 1901. december 1-ig a szövetség elnökségéhez nyújthatók be. 2. Elkészés érkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. 3. A folyamodó hírlapírók kérvényeikhez pontos és részletes utitervet csatoljanak. 4. A tanulmányutnak legalább hat heti időtartamnak kell lenni. 5. Azon hírlapíró, ki az ösztöndíj kedvezményében részesül, köteles a tanulmányutat az 1902. évi januártól ugyanez évi május 1-ig terjedő terminuson belül, általa letétség szerinti választható időben megtenni. 6. Az 500 koronás ösztöndíjből: 300 korona az ut megkezdésekor, 100 korona a tanulmányút 15-ik, 100 korona pedig annak 30-ik napján utalványoztaték. 7. A tanulmányút tapasztalatairól az igazgatóságnak jelentés teendő.

— **Halálozás.** Özevgy Uh Józsefné, született Krenosz Amália ma meghalt Sopronban. Thaly Emil miniszteri tanácsos, a Duna-Gőzhajózási Társaság igazgatója nyolcát gyászolja az elhunytban, akit Budapesten november 7-én délután 3 órakor a kerepesi-uti temető halottasházából temetnek.

A lipcei bankbukás legújabb áldozata. Párját ritkító eset szaporítja a lipcei bankbukás áldozatainak hosszu sorát. A *bukott bank második esdőtömeg-gondnok, dr. Barth ujjanis néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt.* Ot bizták meg azzal, hogy a kasseli törkölyszárító-társaság új rendet csináljon. A esdőtömeggondnok eltűnését semmiképpen sem tudják megmagyarázni. Annyi bizonyos, hogy az ő kezéhez kerültek a bukott bank kasseli fiilialis-üzletének legfontosabb könyvei és iratai, tehát azok az okmányok, amelyek a társaság bűnös üzelmének főbizonyítékait rejtik magukban. Családjá az eltűnés okának azt tartja, hogy Barth elméje a túlfeszített munka következtében megzavarodott. Híre jár annak is, hogy Barthot megvesztegette a társaság és Barth Amerikába vitorlázott, magával vivén a társaságot kompromittáló okmányokat. Ezzel a társaság kiskított a büntetőtörvény körmei közül.

Elégett család. Máramaros-Szigetről írják: Zárnyán egy szegény rutbén család viskójában szombaton éjjel 12 óra után tűz ütött ki s mire a mélyen alvó család és neje felébredtek, már nemcsak az ő ruháik gyuladtak ki, de a gyermekek is lángborultak. A családban a családó nejevel és öt gyermekével aludt a tűz támadásakor. A védekezés hasztalan volt, hogy reggelre az apa és anya és három gyermek sebekbe belehaltak; egy 12 éves leány és egy két éves kis gyermek felgyógyulása is kétséges, mert szintén jelentősen égési sebeket kaptak. A szerencsétlenséget valószínűleg a petróleumlámpa felrobbanása okozta.

Véres verekedés a Sentsir körül. Jeruzsálemből táviratozzák, hogy a Sentsir templomában ma a római katolikus és a görög-orthodox egyház hívei között nagy verekedés támadt, amelyben minikét részről többen megsebesültek. *Öt ferenczi szerzetes halálosan megsebesült.* A verekedésre az adott okot, hogy a katolikusok többször ki akarták söpörni a templomot körülvevő udvar egy részét, míg a görög-orthodox egyház hívei azt állították, hogy ez kizárólag az ő joguk. Már több nap óta katonaságot állítottak föl ezen a helyen, hogy az összecsúszásnak elejét vegyék. A civakodók száma azonban hirtelen annyira megnőtt, hogy a kirendelt csapat nem bír velök.

Robbanás egy gyógyszerárban. Moszkvai távirat nyomán már hírt adtunk arról a nagy robbanásról, amely az ottani Rosenbergr-féle gyógyszerárban történt. Huszonöt font benzín explodált a gyógyszerárban és a robbanás következtében tűz ütött ki, amely az egész házat elpusztította. Az oltásnál egy tüzoltó-parancsnok életét veszítette nyolc tüzoltó pedig súlyosan megsebesült.

Meglopták a monakói bankot. Monte Carlóban évek hosszu sora óta rabolnak már. Most a változatosság okáért tolvajja akadt a rablóbandának is. Rabló. Nehány croupier és titkár összejátszott s körülbelül kétfélmillió koronával károsította meg a bankot. Hogy hogyan, azt nem lehet tudni. Magának a sikkasztásnak a híre is éppen csak kiszivárgott a bank jól bezárt ajtóin s valami szenzációs bűnpör se lesz a dologból, mivelhogy a diszkrét direkción megelégedett azzal, hogy elboacsátotta a szolgáltatásból a tolvajokat. Valahogy úgy történhetett a sikkasztás, hogy akkor dézsámták meg a pénzt a bank házitolvajai, amikor még nem volt berakva a vasládákba. Számlálás közben és közös akarattal.

Üngyilkos honvédszázados. Gáber Lajos honvédelmi miniszteri számvevő-százados ma reggel a Medve-utca 9-ik szám alatt levő lakásán egy konyhával szíven szúrta magát s pár pernyi szenvedés után meghalt. Holtestét a térparancsnokság a XVII. számú helyőrségi kórház halottasházába vilette. A szerencsétlen ember nagy idegben szenvedett s úgy látszik, hogy idegromában követte el az üngyilkosságot.

Kifogott holtestet. A quarnerói öbölben *Pianone* előtt egy elegánsan öltözött férfi holtestét fogták ki, mely több napja lehetett a tengerben. Zsebeiben semmiféle iratot sem találtak, csupán óra és lánc volt nála és közelin arany inggombok. A rendőrség azonosnak tartja a halottat *Till* Ferenc brünni mérnökkel aki október 24-én eltűnt a fumei Európá szállodából, miután előzőleg Brünneben lakó nővérének nagy összeg pénz küldött és megírta, hogy üngyilkos lesz. A szerencsétlen embert Fiumében temették el, de exhumálni fogják.

Az új Scmossy-mulatót a Király-utcaiban nemcsak a fiatalok hívatásának. A megnyitó előadás december hó 1-én lesz, amikor a közönségnek alkalma lesz a mulatóhelyet megismerni. Hogy mennyire iparkodik az igazgatóság a műsorba a legkiválóbb dolgokat felvenni, mutatja az a tény, hogy a legelső artisták mellett a nemzetközi szinpad legnagyobb neveit, mint *Urgole, Medly és Larive* iraníci operette-énekesnőket, valamint *Girardit* Sándort, *Niese* Hanzit, *Dirkens* Anniét (Hammerstein báróné), *Stratmann* Károlyt és legújabb híressé vált *Meister* Károly tenoristákat, valamint a berlini Tarka Szinpad híres szubrettjét, *Barry* Milla kisasszonyt is szerződtette.

Cigányzene a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül ma este cigányzene lesz hallható, melyet 8 órától 11 óráig fog közvetíteni az előfizetők szórakoztatására. A cigányzene-közvetítés, mely az Emke- és az Elite-kávéházból történik, megszaktítás szünet 8 óra 15 perckor a külföldi tőzsdéziatok és 9 óra 30 perckor az esti folclavasással, mikor is az est folyamán érkezett legújabb híreit és táviratait olvastatja fel a beszélő újság szerkesztősege,

(x) Vásároljanak osztályorsjegyeket Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fűrdő-utca 10. Egy egész 12 kor, 1/2 á 6 kor, 1/4 á 3 kor, 1/8 á 150 kor.

(x) Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.

A közegészség örei.

— Jelenet. —

Egy könyvkereskedő: A miniszter visszautasította a kérelmünket. Hiába, Magyarországon semmit se lehet csinálni. Ez egy elmaradt ország.

A másik: Pedig mily világosan bizonyítottuk be, hogy a közegészség rovására megy, ha a tanulók antikváriusnál vásárolják a könyveiket...

Az egyik: Nem lehet nálunk semmit se csinálni. Pedig hát ki vigyázzon a közegészségügyre, ha nem mi, könyvkereskedők?

A másik: Igaza van. Én is azért irmlal a memorandumot, mert szent meggyőződés, hogy hazánkban egyedül a könyvkereskedők a közegészség hivatott örei. Az csak butaság, hogy ehhez doktornak kell lenni!

Az egyik: De még milyen butaság!

A másik: Én csak a kormány rövidlátását csodálom! A miniszterekkel nem lehet megérteni, hogy az egész magyar közegészségügy egy csapással rendbejűnne, ha a tanulók nem az antikvárnál vennék a könyveiket, hanem nálunk, utjonnan.

Az egyik (megvetéssel): Szegény kormány...

A másik: Persze, a tudóvsz ellen gyűléseznek! Minek az a szauatórium? Amelyik pillanatban az utolsó antikvárius is csodótt mondott, vége a tudóvsznek! Hát mondja csak..., azt hiszi, hogy a rák nem az antikvár-könyvek után terjed?

Az egyik: Hiszen a rák nem is ragadós...

A másik: Maga már egy nagyon régi szemár. Először is az mindegy, ha ragadós, vagy nem ragadós. Másodsor mindegy, ha rák, vagy ha kanyaró. Csudalom, hogy könyvkereskedő léteire ily keveset ért a betegségekhez.

Az egyik: Ön meggyőződött. Folytassa.

A másik: A rákot most gyógyítani akarják. Hülyeség.

Az egyik (meggyőzőve): Igaz.

A másik: A pestis ellen se szűröm kell. Ki kell pusztítani az antikusokat. Akkor aztán vége a pestisnek, koléranának, leprának, pellagrának, sárgalásznak, hideglelésnek, kanyarónak, vörhenynek, diftérianak, vége a maláriának, az endocarditis uerosának, a tabesnek, a peritonitisnek, az exsudatumnak, az idegbajok közül a neuraszténának, a nervus omnium reumának, a pajzsmirigynak, a gastrónómának, az asztronómának, a radius veclornak, a himlőnek, az aszmpotának, az ellipszisnek, szóval az összes betegségeknek!

Az egyik: És ha elgondolom, hogy mindez a sok betegség az antikváriusok miatt van... Oh, azok a nyomorultak!

— 0. —

FŐVÁROS.

(*) **A fa-kereskedelmért.** A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-bank által tervezett fa-köztárház létesítése ügyében kiküldött vegyes bizottság ma délután ülést tartott *Halmos* János polgármester elnöklése mellett. A Leszámitoló- és Pénzváltó-bank, amely a fővárostól a köztárházakat és elevátorokat bírli, azt előzta, hogy az üzlet körébe bevonja egy-egy ilyen tárháznak a főntartását, amely a fa-kereskedelmnek szolgálja. A telepet az V. kerületi Dunaparton kívánja berendezni, kikötővel kapcsolatosan. A vegyes bizottságban a főváros hatóságain kívül a földmívelésügyi és a kereskedelemügyi minisztérium is képviseltette magát.

A bank a beadványában kifejti, hogy a fa-tárháznak az a célja, hogy a köztárházi intézményt kifejlessze, továbbá, hogy olcsó elhelyezést biztosítson a fa-anyagküldeményeknek s hogy ezekre olcsó hitelt nyújtson és egyáltalában finanszírozza az ügyleteket. A bank az upesti kikötő alatti területből két 63.000 négyzetgölnyi területet. Kitejti, hogy az államtól a fővárostól milyen kedvezmények nyújtását óhajtja. A székesfőváros közigazgatási és közlelméleti ügyosztálya javasolja, hogy a székesfőváros törvényhatósága járuljon hozzá ezekhez a tervekhez. A földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a feltöltések költségeihez 100.000 koronával járul hozzá, a kereskede-

lemügyi miniszter pedig megépíteti a szükséges vasutat, de nem teljesen a saját költségére.

A bizottság mai ülésén *Neuschloss* Odön a Leszámitoló Bank kérésének teljesítése ellen érvelt, míg *Schmiel* J., *Almády* tanácsnok, *Boross* Soma, *Zsák* Hugó miniszteri tanácsos, *Marx* János államvasuti igazgató, *Heltai* Ferenc, *Fenyvessy* Adolf, *Hüttl* Tivadar, *Kőszavolgyi* Manó és a polgármester a tervezett tárházak előnyeit emelték ki. Közben *Pekár* Imre, a Leszámitoló-Bank képviselője hangsúlyozta, hogy a tárházak létesítése után Budapestet az fakereskedelem központjává lehet tenni. Ezek után a bizottság hozzáfűrt az ügyosztály javaslatához, kiegészítve a polgármester indítványával, hogy a főváros közgyűlése feliratot intézzen a miniszterelnökhöz, a földmívelésügyi és kereskedelmi miniszterekhez az állam anyagi támogatása céljából.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Szenes legény, szenes leány.** A *Vigszínház*nak a kis bögrével szerencsése van. Az *Osztigás Micit* a kis bögre kedvéért nézte meg egész Budapest s ma este is, a *Szenes legény, szenes leány* bemutatóján, a kis bögréről és nagy fazékról szóló dal ejtette lázba a közönséget s a taps már a refrén alatt elementáris erővel tört ki. A hervadó, csupa szív *Pilangókisasszony*, ki még az imént könnyeket esalt az emberek szemébe, mint ezer elszabadult örög téncoit végig a szinpadon; a legendás *Pálmay* pajkos mozdulatai, isteni pikantériája árasztotta el a nézőteret s vele együtt dudolta az egész színház: „Eltörött, eltörött a kis bögre s eltörött a nagy fazék”... A kedves, deris kis francia tréfáról, mely a maga ódságával és naiv egyszerűségével a mult idők hangulatát varázsolta élénk, újat nem mondhatunk s *Pálmay* Ilka is a régi szenes leány, akit mindenki beoéz és szeret. Öletesség, grácia, eszeveszett jókedv és fiatalos báj virágozták fel játékát s a *Vigszínház* igazgatósága bizonyára nem bánja meg, hogy alkalmat adott a közönségnek régi kedvence régi kedves szerepében gyönyörködni. Bájnos és szeretetremódtó volt *Szerényi*, a szeneslegény. Ahol nem győzte hanggal ott egy kedves ötlettel vágta ki magát s telbesége minden erejével máltó párja volt a fürge szenesleánynak. *Vendrei* és *Rónayék* ösmert, jeles operettszínészek s ilyeneknél bizonyultak ma is. A színház tele volt s előadás után végig a körutakon mormolva zengett a nóta: *Eltörött, eltörött a kis bögre...* (p. á.)

** **Jókainé Pozsonyban.** Pozsonyból táviratozzák nekünk, hogy *Jókainé-Nagy* Bella ma kezdte meg a városi színházban három estére tervezett vendég-szereplését szufoit nézőtér előtt. *Voss* Ríchárd *Eva* grófnőjét adták. A közönség a művésznőt tapsviharral fogadta s megjelenésére a zenekarból három korszort és sok virágcsokrot nyújtottak át neki. A művésznő vendégjátékát a második felvonás után kinos incidens zavarta meg. Két éretlen tacsók a közönség lelkes tapsai közben tüyülni kezdett, de a tüntetés csakhamar abba is maradt, mert a jogakadémia s a főgimnázium művelt fiatalága, mely szorongásig megtöltötte az állóhelyeket, a tüntetők ellen fordult.

— Szégyen, gyalázat! Ki velök! — kiáltották s kérdőre vonták a tüntetőket, de azok letagadták tettüket s elhagyták a színházat. Ettől fogva az előadás zavartalanul folyt, de a művésznő játékán megárlást, hogy nagyon bántotta ez az izelen incidens. Mindazonáltal nagy művészi erővel játszott s kiemelkedőbb drámái jeleneteiben nagy hatást ért el. Művészi tehetségét kétségtelenül dokumentálta mai föllépése is, kitérőseiben van drámai erő, nemes lendület, de játékán észre lehet venni, hogy évek óta nem volt a deszkákon. A közönség tartozkódó hidegséggel viselkedett s szinte ellenszergülni látszótt játéka hatásának, mire a felvonások végén percekig tartó tappsal hívja újra meg újra a művésznőt a lámpák elé. Az előadás vége felé a szinpadon híre terjedt, hogy *Jókainé* ellen a színház előtt tüntetés készül. Nagy nyugtalanság támadt, amely átterjed a nézőtérre is, de *Jókainé* nem tud semmit a dologról s nagy hatással játsza végig a színmű ötödik felvonását is és a közönség az előadás után percekig helyén marad és lelkes tapsokkal, éljenzéssel adózik a művésznőnek. A többi közreműködők is jól megállták helyüket, különösen kivált *Borosztán* Sárkai, szép organumával és intelligens játékával. Az előadás után *Relle* Iván igazgató *Jókainé* karongfogva kísért a színház közelében fekvő szállására, a *Palugyay*-fogadóba. A rövid uton elegáns uriaszonyok és előkelő férfiak esteélyruhában sorfalat állnak és a lelkes éljenzés még akkor is tart, mikor *Jókainé* alakja már eltűnt a fogadó kapujában.

**** A Népszínház új operettje.** A Népszínház legközelebbi újdonsága Robert Planquette Teréz kapitány című operettje lesz, mely Párisban rendkívüli sikert aratott. A operett nemcsak zeneileg elsőrendű munka. hanem szövege is a színpad egyik elismert mesterétől, ki nemcsak tőkélletes víg színművet bocsított a zeneszerző rendelkezésére, hanem távol tudta tartani darabját a kisebb párisi színházakban lábrakapott sikalmól iránytól. *Bisson* szövege elejétől végig teljesen decens, amellel, hogy pompás humorral van megírva a fordulatos eseményeknek csaknem minden jelenete. A Népszínház színpadán már hetek óta folynak a próbák *Stoll* Károly rendező és *Barna* László karmester vezetése alatt. A darab női főszerepét (Teréz kapitány) *Küry* Klára játssza. Rajta kívül a főbb szerepekben közreműködnek: *Kreszányi* Sarolta, *Kápolnai* Irén, *Német* József, *Kovács* Mihály, *Raskó* Géza, *Szirmai* Imre, *Szabó* Antal, *Szerdahelyi* Ferenc.

**** Burmester.** A Filharmoniai Társulat második hangversenyét a hó 6-án, szerdán esti 7 1/2 órakor rendezi a *Vigadó* nagytermében *Kerner* István karnagy vezénylete alatt és *Burmester* Willy, a nagy hegedűművész közreműködésével. A kiváló vendégművész az alkalommal *Tsikovski* nagy hegedűversenyét játssza, azonkívül *Berlioz: Symphonie fantastique*-ja körül előadásra. A műsor többi számai *Mendelssohn* Hebridaik nyitánya és egy hazai mű *Léka: Suite*-je.

**** Délmagyarországi színiélet.** Verseczről táviratozzák: A magyarországi színikerület választmányja *Rónay* Jenő főispán elnöke alatt tegnap Verseczen gyűlést tartott. A színikerület 13 városából *Pancsovát* dr. *Feymann*, *Lugost* *Issekutz* Aurél, *Fejéremplomot* *Deida* József, *Oraviczát* dr. *Fehér*. Módot *Zsiros* József, *Nagy-Kikindát* dr. *Bogdán*, *Zombolyát* dr. *Frech*, *Verseczét* *Paulovics* táblabíró és *Perjessy* főreáliskolai tanár képviselték. A választmány tagjai megtekintették *Földesi* igazgató szerződötetett és szubvencionált társulatát, mely a mult hóban *Oraviczán* és *Fejéremplomban* működött s előadásait novemberben Verseczen folytatja. Elhatározta a választmány, hogy november 25-ikén nagyobb küldöttséggel keresi fel a helyügi, kereskedelmi és földmívelésügyi minisztereket és nagyobb állami segítséget kér, mert 6000 korona segély kevés a nemzetiségi városokban működő és hazafiás missziót teljesítő társulatnak. A választmány még elhatározta, hogy mindenütt megalakítja a helyi színdígyi és színpártoló bizottságokat.

MŰVESZET.

□ Nemzeti Szalon. A Nemzeti Szalon őszi kiállítását állandóan nagy közönség látogatja. A katolikus nagygyűlésre a fővárosba rándult papság keresi fel tömegesen hogy *Csók* István nagy biblikus képét A megváltozott megtekintse. A fővárosi társaság eljött is szívesen keresi fel az őszi kiállítást, különösen a szerdai napon, mely mindjobban találkozánapia lesz a szalonban a magasabb társaságnak. Így legutóbb ott voltak: gróf *Széchenyi* Imre, gróf *Bathory* Tivadar, gróf *Széchenyi* Béla, gróf *Andrássy* Sándor, gróf *Károlyi* Mihály, *Szencsényi* Miklós és *Erdőssy* Béla miniszteri tanácsosok, rutkai *Ráth* Péter udvari tanácsos, dr. *Földes* Béla és *Müller* Kálmán egyetemi tanár, *Pekár* Gyula, *Szerb* György, *Mannich* Aurél, *László* György, *Bedő* Albert, *Enyedy* Lukács, báró *Felitzsch* Arthur és *Fáy* István képviselők és még számosan. Holnap szerdán ismét ingyen sorsjegyet kap a Szalon minden látogatója.

□ Gábor arkangyal szobra. Az eszedévi emlékműnek újból állítottak a főszlopát. A negyven méter magas oszlop oszcsán *Gábor* arkangyal szobra fog ékeskedni. A bronzba öntött hatalmas alakot, mely művészi kivételével oly nagy föltűnést keltett a tavalyi párisi világkiállításán, a napokban elhelyezték az oszlop tetején. Egyelőre állványtábor földi el a szobrot amelyet csak a jövő tavaszszal fognak lepeltől megszabadítani.

□ A képzőművészeti társulat ülése. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat választmányja a délután hat órakor *Berszevich* Albert elnöklése alatt rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a jövő évtől kezdve tagjainak a *Stúdio* formájában megjelenő illusztrált művészeti folyóiratot ad illetményül, melyet a társulat támogatásával a *Singer* és *Wolfner* cég ad ki. A folyóirat, mely a magyar művészet és művészeti irodalom legjellegesebbjeit fogja munkatársai közé számítani évente hatszor jelenik meg és a társulat egész alatt minden ízében a magyar művészet ügyét fogja szolgálni. A kiadó cég a folyóirat szerkesztőjéül *Ambrozovics* Dezsőt, a társulat titkárát és a mostani Műcsarnok szerkesztőjét s *Lyka* Károlyt, a *Budapesti Napló* munkatársát, a kiváló esztétikust ajánlotta. Műtán azonban *Ambrozovics* Dezső kijelentette, hogy a szerkesztői állást el nem vállalja a választmány a folyóirat egyetlen felelős szerkesztőjéül egyhangulag *Lyka* Károlyt fogadta el, akinek neve már magában elég biztosíték a sikernek. Ezzel tehát létrejön az e so magyar illusztrált művészeti folyóirat, amely régóta érzett hiányt lesz hivatva pótolni.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Izraelita Irodalmi Társaság ma délután *Agai* Adolf elnöke mellett felolvasó ülést tartott nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében.

Első felolvasó dr. *Krausz* Sámuel izraelita tanítóképző-intézeti tanár volt, aki *Az első éretnek* címmel arról a nagy tusáról értekezett, mely a kereszténységnek ugyszólván születési órájában Rómában, illetőleg ennek közelében zsidók és keresztények között végbement. *Simon* Magus ellensúlyozni akarja *Péter* és *Pált*, a keresztény egyház őt e miatt a fötörletnek tartja, a zsidóság pedig ósztönszerűen a terjedő hit ellenében mögötte húzódik meg. Keresztény és zsidó legenda egyaránt megemlékezik ez eseményekről. Belévegvül ugyan az a csodás elem, hogy *Simon* a levegőben való röpléssel akarja bebizonyítani nagy erejét, de éppen e mozzanatról kiderül, hogy történeti alappal bir mert *Neró* császár udvarában csakugyan élt egy utjabbról *Ikarus*. Keresztények is, zsidók is e történeti tényből indultak ki és mindegyik fél a maga emberének vindikálja a győzelmet. Felolvasó ebből azt a nevezetes tényt olvassa ki, hogy a zsidók nem nézték egykedvűen a kereszténység terjedését, hanem legalább megvettek annyit hogy ahol a kereszténység csak fikcióra hivatkozott, ott a zsidóság szembe állított más fikciót. A nagy tetszéssel fogadott felolvasása után *Agai* Adolf folytatta és be is fejezte tavaly megkezdett *Régi naplóból* című visszaemlékezéseinek sorozatát. A rendkívül érdekes reminiscenciák befejező része leírása az akkori orvosegymetmi életnek; a nagy kolerának melylyel szemben tehetetlenül állottak az emberek. Erdekeseen írja le a nép, a hatóságok magatartását az egész országban, különösen *Toinamegyében*, ahol mint a fővároshoz közel eső megyében fokozott mértékben pusztított a halál.

Hatalmas taps zugott föl *Agai* felolvasása után.

□ Gizi levelei. (Írta: *Bálint* Dezső, illusztrálta *Tull* Odón. *Deutsch* Zsigmond és társa kiadása. Ara 2 korona.) Ennél az elegáns kis kötetnél, melynek borítékáról egy okoszemű íraska mosolyog le, aligha jelenik meg a karácsonyi piacon mulatságosabb könyv. Ajánljuk is mindazoknak, akik szeretik a finom tréját, az irodalmi nivaun álló szatírát s akik gyönyörűséget találnak egy elmés ember megfigyeléseiben, amelyekhez olyan finom és művészi toll skiceit képeket, mint a *Tull* Odóné. A *Bálint* Dezső kis könyve egy figuráról szól. Az ő figurája egy kis oskoláslány, nem a könyvek révén rég ismert íjtáblól, de az újíjtáblól, a pestiből. *Gizi* a maga naivságaival nem él naiv keretben, hanem a legraffináltabb emberek és intézmények közt, itt, Budapesten. *Gizi* levelekben írja meg tapasztalatait a zsurról, a műcsarnokról, a politikáról, az iskoláról és sok egyébről. Az író gyönyörűen figyelt meg ezt az új típust, ámeiyet az életben is csak néhány év óta ismerünk. Finom szatírja ez a kis könyv azoknak a familiáknak, amelyek nem adják meg lányaiknak az igazi lányos nevelést; elmés kicsu-olása maguknak a zsurozó, színházbajáró, mindenbe kotnyeleskedő kis lányoknak, akiknek a nyelve füresa és az író által pompásan imitált keveréke a terézvárosi magyarnak, a belvárosi németnek és a lipótvárosi franciának. És ezen a ponton a *Bálint* Dezső könyve erősen magyar könyv. Erdekese szükkeblősége ami könyvkritikánknak, hogy csak a parasztnovellákat és a gentry-regényeket halandó magyar irodalomnak elismerni. Az ilyen könyv, mint a *Bálinté*, éppoly magyar munka, mint akármelyik paraszt-törénet. Évrége az is feladata az irodalomnak, hogy Budapestet, ezt a maga zagyságában és lázas torongásában rendkívül érdekes társadalmat is megfigyelje. Budapest élete, hangja, érényei hibái, amelyek napról-napra tipikusabban jelentkeznek, éppogy kell, hogy érdekeljék a magyar olvasót mint a sokkal magasabb, sokkal kristályosodottabb vidéki élet. Az, hogy ennek a könyvnek a *Gizije* a tisztára pesti életet jellemzi, ami szemünkben igenis magyarrá teszi ezt a könyvet. Azzal végre is egyszer elő kell hozakodni, hogy némely írónkat joggalannul kergeti száműzetésbe a könyvkritika rövidlátó része. Daudetnak az a munkája, mely a Párisba szakadt idegen kalandorokat írja le, semmivel sem kevésbé francia, mint *Tartarin*, s aki *Loti* japáni könyvét ki akarná közösíteni a francia nemzeti irodalomból, azt kinevetnék. Tehát még a téma és az alakok dolgában sem kell az írónak mindig szigorúan ragaszkodni a rendes környezetéhez. Itt van előtünk a *Bálint* könyve: speciálisan budapesti, tehát magyar típusról szól, olyan típusról, amelyre a magyarsága hiányos, a nemzeti érzése nem erős, a nyelve zagyva. A gondolkodása magyar-német-francia-angol. Minden értelmes ember előtt világos, hogy ez a típus a miénk, sehol máshol széles e világon föl nem lelhető, leírása a világ semmi nyelvére le nem fordítható. Itt született, ebből a torrongó talajból takadt itt hajtja tarka virágját s itt lesz belőle hosszú hosszú évtizedek multán valami tisztultabb formájú alak, s a környezetéből valami egységesebb, meghiggadtabb társadalm. Vajjon nem magyar nemzeti író-e az a humorista, aki kis igényű formában bár, apró tréfiák keretében is, de megfigyelte és pompásan megírta a pesti lányt és

lányosházat? Aki Budapest életének megírótól ezt megtagadja, kioperálja a nemzet testéből az ország szívet. És amért rendetlenül ver, s még nem bírja ellátni vérrel ezt a nagy corpuszt, ugy-e bár sebb és magyarabb dolog táplálni, gyógyítani, nevelni, erősíteni, mintsem késsel nyulni hozzája? (m-f)

SPORT.

*** Football.** Pozsonyban vasárnap a P. T. E. I. csapata a bécsi *Union* I. csapatával mérkőzött. Az első goalt a pozsonyi kapuvéd helytelen kiszaladása miatt a bécsiek lötték, mire a pozsonyiak centerasára két éles goallal felelt. Azontul azonban nagyobbára csak a bécsiek támadtak. Az első félidő 2 : 2-vel záródott. A második félidőben a bécsiek még 3, a pozsonyiak még 1 goalt löttek. Végeredmény 5 : 3 a bécsiek javára. A bécsiek védelme kitógástalan, míg a pozsonyiaké határozottan rossz volt.

*** Alag.** Még nincs vége! Vasárnap pótnap lesz s akinek eddig nem sikerült elvaszni a pénzt, vasárnap talán sikerülni fog. Ma is igen nagy közönség iparkodott, hogy ezt a célt elérje s az alagi mező tribünje hangos volt a kiáltozástól. De ez nem is csoda, mert néhány finish igazán izgató volt s az osztlékek többnyire a favoritok barátjait boldogították.

I. Kétévesek elődversenye. Díj 1500 korona. Távoiság 1000 méter. Gróf *Wenckheim* D. *Beosvágya* (Smajda) első, gróf *Andrássy* T. *Curtellje* (Huber) második, *Krausz* L. *Fahrdahinja* (Benki) harmadik. Azután *Sparrafucio*, *Dragina* *Humor* *Kotkodás*, *Kendőz*, *Brianza*, *Messenger* *Boy*, *Hogyvott*, *Vapeur*, *Arman*. Totalizátor 10 : 48. Helyrefogadások: I. 50 : 110 II. 50 : 104. III. 50 : 200.

II. Elacók versenye. Díj 1000 korona. Távoiság 2000 méter. *Geist* G. *Nyakasa* (Krause) első, báró *Harkányi* I. *Szszélye* (Eltz) második, báró *Morpurgo* Sz. *Cordialja* (Szemere) harmadik. Azután *Gerle*, *Szánom-bánom* *Előre* II. Totalizátor: 10 : 19. Helyrefogadások: I. 50 : 64. II. 50 : 78.

III. Bathányi han-ikap. Díj 3000 korona. Távoiság 1200 méter *Folberk* I. *h. Ladorja* (tulajdonos) első, *Krausz* L. *Melbája* (Königswarter) második, gróf *Károlyi* M. *Pile* *ou* *Faceja* (Miklós száz.) harmadik, azután *Merész* *Contremineur*. *Keménylegény*, *Satanelia*, *Slave*, *Trilla* Totalizátor: 10 : 57. Helyrefogadások: I. 50 : 114 II. 50 : 144. III. 50 : 181.

IV. Tilasz akadályverseny. Díj 3000 korona. Távoiság 4000 méter. *Sirzygovsky* száz. *Dreyfusa* (Krause) első, *Horthy* I. *Amomja* (Horthy) második, gróf *Orssich* *h. Különce* (Eltz) harmadik. Azután: *Flaggenschoff* *Részes*. *Déhbáb*. Totalizátor: 10 : 27. Helyrefogadások: I. 50 : 70. II. 50 : 114. III. 50 : 98.

V. Sikatori gátverseny. Díj 3000 korona. Távoiság 2800 méter. *Mr. White* *Cherup*-ja (Fürst) és *it. David* E. *Freskó*-ja (Rosack) holtversenyben elsők, *Mr. Brooke* *Néna* *Néha*-ja (Nyáray) harmadik. Azután: *Fairrad*, *Maida* *Gazduram*, *Mr. John*, *Borax* *Sári* volt a neve, *Kosmopolit* *Sötét*, *Anita*, *Csitt*. Totalizátor: 10 : 66 10 30. Helyrefogadások: I. 50 : 202. II. 50 : 104. III. 50 : 246.

VI. Bucsu-verseny. Díj 1200 korona. Távoiság 1600 méter. Gróf *Teeki* *Famalusa*-a (Szemere) első, *Beretvá* E. *Margarm*-ja (Peller) második, *Geist* G. *Bellaciája* (Krause) harmadik. Totalizátor: 10 : 13.

Nyiltér.

A Színye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használták

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és közsavóhólyagbántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hirtelen bántalmánál.

Hűghajtó hatás!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Kapható ágyasnyakörvességekben vagy a *Salvator*-forrás igazán tisztított Sörözében.

Budapestben, főraktár *Edesky* L. urnál.

Osztálysorsjegyek

a most kezdődő 1. húzáshoz eredeti áron kaphatók:

1/1 sorsjegy 12 kor. | 1/2 sorsjegy 3.— kor.

1/2 " 6 kor. | 1/3 " 1.50 "

Mercurbank

BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 37. sz.

Vevőinknek eddig már több mint 10 millió korona nyereményt fizettünk ki.

Teljes titoktartás biztosítottatik.

Előzetes értesítés.

A Szénássy, Hoffmann és társa

selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

a karácsonyi és ujévi occasio
november 15-én kezdődik.

Az occasióra azonban már ma is betekintésre készen állanak, hogy a t. hölgyközönség meggyőződést szerezheszen az azok előnyös — áráiról.

TROPON

a gyomorhajosok
legjobb tápláléka.

A gyöngeségi érzést, mely a rossz emésztésüknél, a táplálék tökéletlen fölemésztődése következtében föllép, a Tropon hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngébb gyomor is elbírt, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemésztési egyáltalán nem képes, hogy szervezetüknek mindennap annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Grác! Szanatorium Grác!

Meerscheinschloss

idegbetegeknek, üdülő-betegeknek és morium-betegeknek. Legújabb gyógyberendezések. Kőbánya villamos fürdője, fürdő és más individualis tápláló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

Byrolin és Byrolin-szappan

Dr. Graf & Comp. Wien, VI. Amerlingstrasse 2.

Dr. Rozenák Miksa

sebész lakását Andrassy-ut 66. alól

VI. Király-utca 33. sz. alá helyezte át.

(Az e rovat alatt közzétettnek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Kuria másodelnöke. Vörösmarty Béla, a Kuria másodelnöke, ma vezette először a Kuria első büntetőtanácsának tárgyalását. Maga a bűnügy, melyet tárgyalnak nem igen volt parádés természetű. A hóse, Grünstein Samu ujpesti ügyeslegény, még 1899. november havában kriminális botrányt csapott az újpesti Piac-téren. Azt akarta megérteni Ágh Mihály rendőrrel, hogy a részeg ember előtt nemcsak a szénszekernek, de a rendőrnök is ki kell térni. A rendőr ugyanis egy részeg embert tuszkolt a kapitányi hivatal felé, mi igen népszerű látványosság, különösen, ha a részeg ember azt akarja elhítni, hogy ő tők-lózan. Grünstein habozás nélkül a részeg ember pártjára állott s nem csekély ékesszólással magyarázta, hogy miképp értelmezendő gyakorlatilag a személyes szabadság. A dikció heve ugy magával ragadta, hogy megragadta a rendőr gallériát. Itt aztán némi eltéréssel ugyanaz történt, ami Putifárné és József között esett meg. Grünsteinnek kezében maradt a rendőr gallérija. De a rendőr nem volt sem szemérmes, sem József. Annál fogva kellő rendőri segítséget szerzett, sorsára bízta a részeg embert és bekisérte lelkes védőjét, az ügyeslegényt. A tárgyalás során szóba került, hogy a rendőri letépteti gallériának kitartározása az államkincstárnak két koronájába került. Jogállamban ilyenmit nem lehet megtörles nélkül hagyni. A budapesti törvényszék a személyes szabadság önkényesét, az ügyeslegényt hatóság ellen való erőszak miatt nyolcvan napi fegyházra ítélte. A tárgyaláson Grünstein azzal védekezett, hogy ő nem akarta a rendőrt bántani. Csak egy heves szóbeli gesztus következtében akadt az ujjá össze a rendőr gallériájával. A királyi tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét, a benyújtott semmisségi panaszt pedig a Kuria visszautasította.

§§ Báró Wallburg bűnügye. Ebbe az ügybe minden nap újabb bonnyalnak kever. Ma a következő hírekkel kell regisztrálnunk: Az osztrák hatóságoknak sikerült kinyomozni, hogy azt a könyvet, mely néhány hónap előtt jelent meg Ernő főherceg

házasságáról Zürichben, Staudinger ösztönzésére maga Szimicsné írta. A kéziratot egy ismert müncheni író javította és simította. Érdekesebb ennél, hogy Puscarin vizsgálóbíró megállapította, hogy Wallburg Ernőt 1859-ben a lipótvárosi templomban keresztelték meg. A lelkész, ki a keresztelést végezte, törvényesnek anyakönyvelte a fínt, mert felmutattak előtte egy esketési bizonyítványt, mely igazolta, hogy Skublit Laura báró Wallburg Ernővel Prágában házasságot kötött. A vizsgálat adatai szerint azonban Wallburg nevű ember egyáltalán nem létezett. Az esketési levelet pedig, melynek alapján 1859-ben a csehszemélt törvényesnek anyakönyvelték, nem találták sehol, Skublit Laura hagyatékában sem. A budapesti rendőrség értesítette a büntetőtörvényszék vizsgálóbíráját, hogy báró Wallburg Ernő ellen, letartóztatása óta, több bűnügyi feljelentés történt a rendőrségnél „hitelesítő család” címen. E bűnügyek közül egyben már ki is van tűzve a büntetőjárásbírósnál a tárgyalás november 8-ára. Mocsáry Kálmán szabómester ma tett följelentést a rendőrségnél báró Wallburg ellen. A szabó azzal vádolja a bárót, hogy 1200 korona értékű ruhát esalt ki tőle hitelle azzal az ürügygel, hogy ő Ernő főherceg fia és nemskára igen nagy összeget fog kapni az udvartól.

Lairbachból táviratozzák: Birói körökben kizártnak tartják azt, hogy báró Wallburg Ernőt a magyar hatóságok kiszolgáltatják, mert a báró házasságon kívül született gyermek lévén, anyja politikai jogaiban részesedik, anyja pedig magyar honos volt. Staudinger Miksát, akit a báró okmányainak meghamisításával vádolnak ma átkisérték az ügyesszéghez.

§§ „Széllhósság”. Május 30-án a Budapesti Naplóban egy ilyen című figyelmeztetés intette a jóhiszemű közönséget, hogy lépne ne menjen Kulcsár Béla csabos ígéreteinek. A nevezett egyéniség mindössze kétszáz vidéki lapot akart egyszerre megindítani s prospektusában a szükséges kauciók letévére hívta fel szerződendő alkalmazottait, akiknek fejedelmi fizetést, vasuti jegyeket és minden egyébét ígért. Váltig hangoztatta Kulcsár Béla becsületes szándékát és rágalmazás és becsületsértés vétségé miatt be is vádolta a róla szóló cikk szerzőjét, Hajdu Miklóst, a Budapesti Napló belső dolgozóit. Közben pedig folytatta széllhósságát, míg októberben bekövetkezett, amit figyelemzetésünk sürgetett, a sajtó parazitáját a jó előre jelzett kaucióssikkasztások miatt letartóztatták. A budapesti királyi büntetőtörvényszék ma Hajdu Miklós kollégánk ellen az eljárás megszüntette s ezzel végleg igazolást nyert a sajtó álarca alatt rejtőzködő széllhósságról írott cikk hasznos és közérdeklő volta.

TA VIRATOK.

Az osztrák szociálisták vámpolitikája.

Bécs, november 5. Az osztrák szociáldemokratapárt gyűlésén ma Kautsky (Berlin) és Karples (Bécs) a vám- és kereskedelmi szerződésekről és az osztrák munkásoknak ezokra vonatkozó érdekeiről tartottak előadást és határozatot indítványoztak mely szerint az osztrák szocia demokrácia leiadatának tartja, hogy a legtöbb kedvezmény alapján álló hosszú lejáratu kereskedelmi szerződések megkötését és egyáltalán a nemzetközi kereskedelmi forgalom mindenemű megkönnyítését és biztosítását követelje, ellenben a leghatározottabban állást foglaljon minden oly intézkedés ellen, melynek célja a mai pénzügyi és agrárvámosok fenntartása vagy megerősítése. Hosszabb vita után a határozatot egyhangulag elfogadják.

Összeesküvés Amerika ellen.

London, november 5. A Reuter-ügynökségnek jelentik Mannából: Moncadaban. Török tartományban meszekeiagazó összeesküvést fedeztek föl, amelybe a községi hatóság többtagja is bele van keverve. Az összeesküvést egy összeesküvő neje árulta el. Egy detektiv elrejtőzött abban a házban, amelyben az összeesküvők összegyűltek. A detektiv itt figyelte meg őket. Több embert letartóztattak és több terhes őiratot találtak. Az összeesküvőknek az volt a szándékuk, hogy december 1-én mindjárt naplemente után felgyújtják azt a házat, amely az amerikai katonák barakkjait mellett fekszik. Ha azután az amerikai katonák az oltás céljából odasiettek volna, szétveten összeesküvő megrohanata volna az amerikai őrséget, hatalmukba kerítették volna fegyvereiket és a katonák lemeszárásával kezdték volna meg akciójukat.

Bajorország és birodalom.

München november 5. A képviselőház ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. Casseimann (überális) a kínai expedícióra vonatkozólag az indennitas kérdését elintéztetnek tekintti és örömmel veszi tudomásul, hogy a német csapatok Kínában oly ifényesen beváltak. Tiltakozik az ellen az összehasonlítás ellen, amelyet Chamberlain az

1870-iki német hadviselés és a délafrikai gyalázatoságok között tett, amivel a német hadviselést megálázta. Geiger (centrum) azt mondja, hogy a bajor kormány nem hivatkozhatik arra az általános fölmentésre, amelyet a birodalomgyűlés a kancellárnak adott. Crailsheim miniszterelnök erőlyesen védelemre kél a birodalmi kormányknak, amelynek a kínai kérdésben követelt programja a legjobb volt valamennyi javaslat között. A német szövetséges kormányok ebben a dologban mindig egyetértettek. A birodalomgyűlés határozata nemcsak a kancellárnak szólt, hanem minden törvényesített, ami az expedícióval összefüggött, tehát a bajor kormány közreműködését is. Hogy Bajorország semmi szin alatt sem zárhatta ki magát, természetes. Ezzel folt esett volna Bajorország becsületén. (Tetszés.) A miniszterelnök beszéde végén arra hivatkozott, hogy 21 éve foglalja el a miniszterelnöki széket, egyrészt fennen lobogtatva a nemzeti zászlót, másrészt elhárítva minden támadást Bajorország önállósága ellen. Ez a politika jó gyümölcsöket hozott Bajorországnak.

A Ház azután más hadügyi kérdések tárgyalásába fogott.

A francia bányamunkások aggkorkbiztosítása.

Páris, november 5. A mai minisztertanács véglegesen megállapította a bányamunkások aggkorkbiztosításáról szóló törvényjavaslat szövegét, amely delután már a képviselőház elé került. A törvényjavaslat megengedi, hogy azonnal alkalmazják az 1894-iki törvényt, amely a bányamunkások aggkorkbiztosítását megteremtette. A munkásoknak mostantól fogva 300 franknyi nyugdíj jár. Erre a célra az állam 5 millió franknyi szubvenciót ad, a munkások és a munkaadók hozzájárulását pedig mérsékeltlen ítemeli.

Miss Stone elrablása.

Szofia, november 5. Dickinson amerikai lőkonzul Samahowból visszatért a nélkül, hogy eredményt ért volna el. Híre jár, hogy a banda, amely Miss Stone-t elrabolta, most is az eredetileg követelt 25.000 fontnyi váltságdíjhoz ragaszkodik.

Vilmos császár elismerése.

Berlin, november 5. Vilmos császár a keletázsiai expedíció hadteti visszaérkezése alkalmából hadparancsot adott ki, melyben legteljesebb és legmegerőbb elismerést tejezi ki az expedíció hadtestnek. A hadtest meglelet a várakozásoknak, melyekkel a császár kiküldötte és a német fegyverek régebb dicsőségéhez új becsületet szerzett. A haza ezekben a szolgálatokban zálogát nyerte annak, hogy tudatában van a magasztos közös feladatnak, hogy a német becsületért és a német jogért mindenütt vérvél és vagyonával helyt álljon.

A pestis.

Konstantinápoly, november 5. A görög kórházban újabb pestisezetet konstaltáltak. A beteg péksegéd.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 5. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A budapesti piac ma is kedvező magatartást jelzett, amihez hozzájárultak a newyorki magasabb árjegyzések az ezért az itteni tőzsdé nem mutatott hajlandóságot az emelkedésre, sőt ellenkezőleg realizációs eladások fordultak elő s így az eleinte megerősödött irányzat csekély üzlet mellett nyugodtabb hangulatnak adott helyet s az eleinte elért emelkedés veszendőbe mentek. Zárliatkor buza a tegnapi esti árhoz tartotta meg, rozs és tengeri egy árnyalattal gyöngült, zab azonban valamivel javult.

Köttettek: Buza tavaszra 8.87—8.84—8.88—8.84, rozs tavaszra 7.97—7.69—7.65, zab tavaszra 7.73, tengeri május—júniusra 5.74—5.71, repce január—február 13.75—14.—, repce augusztus—szeptemberre 12.20—12.30 korona.

Zárliatkor maradtak: Buza tavaszra 8.87, rozs tavaszra 7.67, zab tavaszra 7.70, tengeri május—júniusra 5.73 korona.

Prága, november 5. A petroleumfinomító társaságok elhatározták, hogy fel fogják emelni a petroleum minden fajtajának árát s így fogják megakadályozni a folytonos árszorzást, amely nagyon károsan hat az üzletre.

Berlin, november 5. A mai tőzsdén híre járt, hogy új birodalmi kölcsön fog piacra kerülni. Félhivatalos újszról ezzel szemben közlik, hogy az új birodalmi kölcsön és a porosz konzolok kibocsátását csak a jövő év elejére tervezik. Hiresztelik azt is, hogy száz millió márkányi szász jasadékok fognak kibocsátani. Ez azonban nem valószínű, mert az illetékes bankokkal eddigelő egyáltalán nem indultak meg a tárgyalások.

Chicago, nov. 5. (Törvényjésde.) (Zárliat.): Buza irányzata szilárd. Nov-re 71.1/4 (70.1/4). Dec-re 72.1/8 (71.1/4). — Tengeri irányzata szilárd. Nov-re 53.1/8 (57.1/4). — Zsuv: Decemberre 8.55 (8.50). — Január 8.55 (8.50). — Szoianna short clear 8.05 (8.15). — Scribshus: Január 14.82 (14.77). — (A zárliatban lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Dilemma.

Szivedre hajtánám fejem,
De nem szabad.
Von és előz, biztat s legyőz
Tiltó szavad.

Mikor jövök, elküldenél;
S mikor megyek,
Szeretnél és marasztalnál,
Hogy ott legyek.

Futnék előled, mint a láng
A szél elől.
De hasztalan! mindegyre nő,
Mig menekül.

Maradni fáj, távozni fáj,
Két gyötrelmem.
Oh, ellentétek vihára,
Oh, bolond szerelem!

Zempléni Árpád.

— **A koplalás művésznője.** A londoni Westminster-Aquariumban mostanság nagy a tolongás Christensen Augusztia asszony körül, aki harmincnapos börtönre vállalkozott. A koplalás produkciója október 10-én kezdődött s e szerint már a vége felé közeleg. A megállapodások szerint a kített időn belül Christensen asszonynak tiszta ivóvíz kivételével nem szabad semmit se enni, se inni. Hogy ez a megállapodás a legszigorúbban betartassék, éjjel-nappal orvosok veszik őt körül, akik felváltva ellenőrködnek. Az orvosokon kívül egy oszomó urhölggy is vállalkozott az ellenőrzésre s ezeken kívül néhány ápolónő is állandóan jelen van a műkoplalás heroinája mellett. Christensen asszony mecklenburgi származású, jelenleg 48 éves német hölggy. Némi hajlama van a hizáshoz s mikor a műkoplalásba belefogott, akkor 150% font súlylyal bírt. Megjegyzendő, hogy Christensen urnő megelőzőleg már gyakorolta magát a műkoplalás erómutatványában, de mindig rövidebb terminust tűzött ki ezelőtt. Schleswig-Holsteinban és Homburgban is koplalt az érdekes műkedvelő 15—15 napig, Londonban 1898-ban 18 napig, sőt Kopenhágában egy nap híján három hétig bírta ki ezt a nélkülözést.

A koplalásnak e szenzációs mutatványa ötletéből angol lapok egy régi „csodá”-ról emlékeznek meg. A walesi hercegségben, Litherneadban a hatvanas évek vége felé egy fiatal leányról, Jakobs Sáráról azt mesélte a léma, hogy évek óta minden falat étel nélkül: megél. Ezt a csodát a község lelkesze is bizonyította, sőt becsületszavával kezelve az állítást igaz voltáról. A pástor becsületszava megmozdította a londoni orvosi fakultásban is a szörnyűködést s néhány kiküldötte által végére

járt a dolognak. A londoni orvosok szigorú ellenőrzése oda módosította a csodát, hogy a fiatal leány már a harmadik napon türethetetlen éhségről kezdett panaszkodni. A leány szülei azonban étel helyett szavakkal nyugtatták meg csodagyermeküket s azzal biztatták, hogy az ideiglenes éhségi roham el fog múlni. A szegény engedelmes leányka akit csodás tünémenynyé akartak tenni szülei, meg is nyugodott és csendesen sorvadt. Az ellenőrzés nyolcadik napján az ideiglenes álmot az örökös álom váltotta fel. A tetemontás megállapította, hogy a szerencsétlen leányka éhen halt. A szülőket a törvényszék vád alá helyezte és tizenkét órái börtönre ítélte el. Az orvosokat — akik a bihetetlen csodát akarták leleplezni, tekintettel a komoly és tudományos célzatra, — fölmentette a törvényszék.

— **Magyarbarát olasz történetbuvár.** A magyarság iránt meleg rokonszenvvel viseltető olasz történetbuvár, Vincenzo Joppi halt meg a múlt év nyarán (szül. 1824. május 28-án, † 1900. július 1-én) Udineben. Emlékeztetőt igen érdekes beszéddel örökölte meg Leicht udinei tanár az udinei Akadémiában. A kis friauli vidék Udine központtal, átjárója vala mindazon népeknek, melyek az Appennini félszigetre törtek. A népvándorlástól kezdve a legújabb időkig élénk összeköttetésben volt a német és magyar állami alakulatokkal, s az aqilejai patriarchohus révén az Anjouk és Zsigmond idejében, meg a török uralom alatt, számos magyar vonatkozást őriztek meg a jól rendezett friauli köz- és magánlevéltárak. Joppi fő érdeme, hogy az udinei városi könyv- és levéltár rendezését és felállítását mesterileg vitte keresztül. Azoknak a régifajtájú olasz magantudósoknak a fájához tartozott, akik *procul negotiis*, tisztán a tudománynak ének. Kitiűő oklevél-másoló és közlő volt, de a friauli genealogia és topografia terén is első tekintélynek tartották. Fő munkája az aqilejai patriarchohus oklevéltárának a kiegészítése és a friauli statutumok összefoglaló sorozata. Egyébként Joppi életéről és munkáiról unokafőőse, Antonio Battistella, szintén értékes füzetet bocsátott közre Bolognában. Az a tudós hasonlóképpen kiváló történeti munkásságot fejt ki s a híres condottiere Carmagnoláról írott munkájában több helyett találunk magyar vonatkozásokat.

— **Mire jó a cserebogár?** A külföldön s már a szomszédos Ausztriában is szokás az, hogy a cserebogarak összefogására díjakat tűznek ki. Így például Stockerauban, a híres orosz hazájában, a község egy hektoliter cserebogárért 2 forintot fizet, egy hektoliter cserebogár-pajorért pedig 10 forintot. Ily helyeken eddig a cserebogarat ki szokták önteni, ami annyiban célszerű eljárás, mert az állatokban igen sok a leherjétele anyag. Csakhogy újabban rájöttek, hogy ezt a fehérjét sokkal jobban is lehet értékesíteni azáltal,

ha azt a baromfinak adjuk, mintsem ha azt elrothasztjuk. A baromfi főtakarmányát rendszerint növényi részek képezik, de a nekik s főleg a tojóknak okvetlenül szükséges fehérjét más anyagokban olcsóbban megkaphatjuk mint a gabonában. Ily anyagok: a hushulladékok, vér a vágóhidakról, rovarok, férgék s így a cserebogár is. E rovar az időn megint nagy mennyiségben lép fel sok helyen, itt volna tehát az alkalom a baromfi meki annyira megfelelő takarmánnyal huzamosabb időre ellátni olyformán, hogy az összefogott cserebogarakat leorrázza megöljük s aztán a napon vagy kemenében megszáritjuk. Ily módon egy csapással nemcsak két, de három legyet is üthetünk egyszerre. Először a mindkét nembeli fiatalágnak szerzünk kedves és egyuttal hasznos mulatságot, ha velük szabad idejükben a cserebogarakat összefogdosztatjuk s nekik egy pár krajcárt adunk. Másodszor a baromfi kap olyan takarmányt, amely neki nagyon jól esik s amelytől a tyukok pompásan tojnak. Harmadszor pedig az sem utolsó dolog, hogy megszabadulunk a cserebogarak által okozható károktól.

— **Irodalmi gróf.** A német kocsmai színművészet irodalmi nyóvjáról tesz tanúságot a következő kis történet. Az igazgató ur gondterhelten ível ül a sörös kancsó mellett és azon tündöklik, miképpen lehetne az ő színpadát és annak „műszaki vezetését” népszerűvé, híressé tenni. A titkárra (máskülönbén jegyződője) azzal az ötlettel kedveskedik neki, hogy valami eikopott bárót kellene figuráns gyanánt felhasználni, ha ugyanis egy arisztokratikus név tündöklik a plakátokon, rögtön feltámad majd az általános kíváncsiság és megtelik a nézőtér.

— Nem új dolog, szól a direktor. A bárók már ninesenek hatással, sokan vannak. De várjon csak. Most jut eszembe, hogy valamely, irodalommal sokat foglalkozó gróft gyakran hallottam emlegetni, ezt az embert kellene megnyerni.

— Mi a neve ennek az orosz grófnak, kérdezi a titkár.

— Nem emlékezem biztosan, azt hiszem... Toisztój — vagy ehhez hasonló név!...

— **Szarvasbögés.** Minden tapasztaltabb szarvasvadász tudja, hogy a szarvasbikánál szélesebb teremténye az állatvilágunk nincsen. Rendes körülmények között — mivel fővadunk éjjeli állat — az esti, éjjeli és hajnali órákban szokott bögni, de akárhány-szor megesis, hogy a nappal éjjel téve, éppen déltájban hallatja legsűrűbb ritmusokban szerelmi, vagy — ha úgy tesszük — harcias hangját. Az időváltozás is befolyásolja a bögést, mert míg száraz, meleg napok alatt alig szólal meg éjjelenként egy vagy két agancsár s az ember már-már elkecsereedik s azt hiszi, hogy valamennyi bögő bika a szomszédba vándorolt: egy félnapos hűvös eső után nap-

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(75)

Azután eltűnt a lovak lába alatt. Csataménje keresztülharapta magát a körötteállók és Burdabut a nyomába furakodott.

Kalski Zenobius a fejére mért egy hatalmas vágást, de a kozák kiesapta a kezéből a kardot és széthasította a fejét. Kalmuk katonái nyomon követték és szintén késeikkel szurták le a huszárokat, akiket babonás félelem fogott el.

— Bűvszere van!
— Nem fogja a kard!
— Sebezhetetlen!

Igy kiáltottak és kitértek Burdabut elől, akinek szeméből ömlött a vér, ajkáról szakadt a tajték. Most megpillantotta Skrzetuskit és egyenesen nekirontott.

Visszafojtották mindannyian a lélekzetüket és fölhangytak a harcra, hogy a két hős vitéz viaskodását nézzék. Skrzetuskit nem tántorították meg a kiáltások:

— Nem fogja a kard! Sebezhetetlen!

Tombolya égett keblében a bosszu vágya, amikor testvéreinek legjobbjait elhullani látta a kozák csapatái alatt s fogait csikorgatva rontott rá. Oly hevesen csaptak össze, hogy lovaik magásra águskodtak. A lengyel lovag dárdája szétverte Burdabut kardját. Ugy látszott, hogy már menthetetlenül elveszett, de a kozák fölugrott a nyergéből, egy rettenetes szoritással magához ölelte Skrzetuskit, félkarjával átfogta, másik karjával pedig kést emelt reája. Most a lengyel életo látszott vesztettnek. De a Helena lovagja hirtelen elhatározással megragadta Burdabut magásra emelt kezét. Göresös szoritással kulesolódott egymásba

a két kéz, tekerték, marták, forgatták egymást, de a Skrzetuskiénak rettenetes lehetett az ereje, mert a kozák ordítózn kezdett és mint héjjából a bab: úgy hullott ki merev ujjai közül a kés. Skrzetuski most szabadon bocsátotta az elnyomított kezét és megragadta a Burdabut nyakát, leszoritotta, úgy hogy feje a nyereg kápáját érte. Azután kis buzogányával néhány hatalmas ütést mért rá, míg végre hőrögvé bukott alá a kozák óriás.

A kalmukok ordítóva siettek vezérok megbosszulására, de a huszárok rövid esata után valamennyit lemészárolták.

A huszárok másik szárnyán nem volt ilyen rettenetes a viaskodás, ott elvégezte száz katona munkáját a derék Longinus egymaga.

Másnap, mikor a lovagok végigjárták a csatamezőt, csodálkozva mutatták egymásnak a többel levégott karokat és kezeket, a nyakban leszelt fejeket, a derékig kettéhasított testeket.

— Longinus járt erre, mondogatták egymásnak.

A herceg is bámolt e pusztítás láttára, s noha mogorva volt, mert rossz hírek érkeztek, nyilvánosan megdicséerte Longinust.

— Ilyen vágásokat sohase láttam! mondotta. A csatának közben már vége szakadt. Eső is esett, s kioltotta az égő házak tüzeit, s a sötétben égerutat nyertek a kozákok. Mikor Wiersul a tatárok élén elsőnek nyomult be a városba, egy szál ellenséget sem talált már ott. A kozákok különös gyorsasággal előhurocáltak az összes koscsikat, még a tisztek lovait is előbb fogták és a folyamán átkeltek, magok mögött romba döntve az egyetlen hidat.

A fellegvárban rekedt nemeseket szabadították ki legelsőbb, azután a kozákokkal cimborált polgárok megbüntetésére került a sor. A herceg Wiersul bízta meg ezzel a véres munkával, maga pedig a futókat üldözők élére állott. A szerenese azonban nem igen mosolygott most rá. Sok időbe teltt már az is, míg lovasalát átjutott a tulsó partra, mert alkalmas gázlót kellett ke-

resnie. Mikor pedig a nyomukba ért és Baranowski szakadatlan tüzelése folytán az ellenség negyven szekerét és két ágyuját zsákmányul ejtette, a kiewi vajda nem folytatta tovább az üldözést, hanem pihenőre trombitáltatott a katonáinak. A herceg szemére is hányta ezt, de ő mentette magát.

— Kimélni akarod az ellenséget, amelyet tegnap arpitottál, mint a répát? A kivivott di-eséségedet, a diadalt ma lomhasággal vesztélyezteted?

— Ha meg is haragszol, kegyelmes herceg: én nem megyek tovább. En ember vagyok, husból és vérből való, akinek pihennem kell a munka után. A katonáim is így érzik. A szemben álló ellenségéből nem hagynék irmagot sem, de a menekülőket, a futókat nem üldözöm.

A herceg ingerülten kiáltott föl:

— Az utolsó szál emberig lo kell vágni őket!

A vajda azonban nem tágitott.

— Mit érnék vele? Majd jön Krsyvonos és a nyomodban fölguyítja a megmaradt házakat és leoldósi a védetlen lakosokat. A te konok dühödért ártatlanok fizessenek meg?

A herceg dühösen szólott most:

— Már értem, hogy miért nyomakodol a parancsom szerint tenni! Te is a békepárthoz tartozol, mint a kancellár meg a vezérkar. Alkudozásokkal vernéd le te is a forradalmat? Amíg kezembem a kard, nem lesz ebből semmi!

Tiskievies nyugodtan válaszolt:

— Nem tartozom én semmiféle párthoz, az Istenhez vágyom már csupán, aki nemsokára magához szólit. Nem akarom, hogy a polgárháború rettenetes borzalmai, a kiontott vér éppen engem vádoljon. Tudom, néked fáj, hogy nem a te kezében van a fővezérlet. Megérdemelnéd, semmi kétség, de az Isten jól reddele, hogy így legyen, mert te vérbe fojtánád ugyan a lázadást, de befőjtánád a vérbe a köztársaságot is.

(Folytatása következik.)

közben is majd minden bércezen felhangzik a vadász fülnék nagy örömet okozó, jól ismert muzsika s tart aztán 2-3 napon át száraz melegben is gyakran szakadatlanul, éjjel-nappal, hogy egyszerre megszűnve, megint napokon át teljesen elmulogjon. Ma megszólal a bika, ha magában van s ha a szerelemvágy győtri, de holnap is épp oly mély tüdőből fújja. Különbözik az is bizonyos, hogy az európai fődav viselkedése a bögési időben nem mindenhol egyforma s azt bizonyos körülmények befolyásolják. A Bükkhegységben ritkán fordulnak elő komolyabb kimeneteli párba-jok s átlag tartalék 5-6 év, míg ilyen viadalban egy bajnok elvérzik. Itt a szarvasok a legjobban utánzótt hívrásra sem reagálnak s ugyancsak verekedő hajlamu bikának kell lenni, melyet az ember látóval csalhat. Itt egyáltalában nem válaszol a bögésre sem az öreg, sem a fiatal agancsos. Mi lehet az oka? Talán a kevésbé hoves természet, mely a bükkhegységi szarvasok sajátja? Stájerországban a liesingau területén, ahol a bögés rendszeren csak október elején kezdődik, a jól utánzótt hívrásra nemcsak az öreg bikák felelnek, hanem a hatos és nyolcas agancsosok is gyakran ész nélkül törnek elő a sűrűből s rohannak a veszedelemben.

† A cseresznye ellenséggel. Aki ez évben cseresznyét evett, csodálkozhatott azon, hogy majdnem minden második szem lérges volt. A kis állatka, melyet az érett cseresznyében találni lehetett, a cseresznye-légy álcája volt. E kis légy 4 mm. hosszú, tényes, fekete, derekán barnássárga sávok vannak, paizsa, feje és lábai sárgák, szárnyain három barna sáv s ugyanolyan színű szegély van. E csinos kis állat májustól július végéig röpök. A nőstény, midőn a cseresznyék éri kezdenek egy-egy petét rak a megtört cseresznyébe, kettőnél többet ritkán rak egybe. A petéből egy kis kukac bujik ki, melyet mint cseresznye-nyűt mindenki ismer. Mire a cseresznye egészen megéri, ez a kukac is teljesen kifejlődik, kibujik belőle s a földbe veszi magát, ahol a telet tölti s tavasszal mint kész légy jelenik meg. A kár, melyet minden évben tenni szokott, igen nagy, néha a cseresznyetermés 75 százalékát elrontja, mert az általa megtámadott cseresznye hamar meglágyulnak és értéküket veszítik. Minden gyümölcskertésznek érdekében van tehát, hogy ezt a legyet pusztítsa. Ha ősszel a cseresznyeik körül a földet főassuk, igen sok álca kerül a felszínre vagy a talaj mélyébe, ahol megtagy, illetőleg ahonnan tavasszal elő nem jöhet. A tákon pedig semmi esetre sem kellene érett cseresznyét hagyni, mert a megtagyott gyümölcsben a kukacok zavartalanul kitéj-lódhetnek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os nyere-ménykötvényeinek tervszerű ötvenedik kisorsolása e hó 15-én délután 4 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

Takarmányok szállítási kedvezménye. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszter kezdeményezésére tekintettel az egyes vidékeken mutatózó takarmányhiányra, a takarmányanyagok szállítási kedvezményt biztosított az államvasutakon. Ez a kedvezmény korpá, olajpogácsa, malomkonkoly, árpa, tengeri és darára terjed ki. A díjtétel kedvezményét igénybe venni kívánó gazdák a gazdasági egyetemenk igazolványt kapnak, amelyet a fuvarlevélhez kell csatolniok.

Iparparatolás a főváros közgyűlésén. Az Országos Iparügyi bizottság végrehajtó-bizottságában ma Gelléri Mór igazgató előadta, hogy a főváros törvényhatósági bizottságának legutóbbi ülésén a napirendi sorában sörpömba lépett ama méltányos kívánság érdekében, hogy minden szállítás csakis nyilvános pályázatot utjút adassék ki, és hogy a szállítást ne generálvállalkozó-nak adják, hanem a kisebb csoportokban való pályázás is lehetővé tétessék. Sajnálatos tapasztalata azonban, hogy ezt az indítványt éppen egyes iparosok nyíltan ellenzik. Az indítvány ennek következtében néhány százal kisebbbbségben maradt. Bár a többség határozatát, mely szerint egy 150.000 koronás szállítást a régi vállalkozóval három évre meghosz-szabította, a kisebbbbség meglehetősen s kilitás is van arra, hogy ezt a helygymiszter meg-szemmisít, mégis szükségesnek tartja az iparosok-nak így notórius szembeszállását az iparok általános közérdekeivel szóbahozni és azt a kérdést felvetni, kívánatos-e, hogy így viszonyok között ő az emittett képviselőtestületben továbbra is exponálja magát az ipar közérdekeiért? A bizottság a jelentés tudomásul vette s kimondta, hogy örömmel értesült az igazgató közérdekű működéséről, kijelenté, hogy az egyesület szemlélőben járt el és kéri, hogy tekintet nélkül a kevés eredményre s ha egyes iparosok ellene fordul-nak is, tovább is folytassa munkásságát.

A newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik no- vember 4-iki kelettel: Az értéktőzsde megnyitások szabálytalan volt. Az árfolyamok az aranykiviteli kö- tések hírére, ugyszintén a pénzhiányra hanyatlottak, amú is inkább, mert az állami bondok beváltására

vonatkozó felhívásra nagyon kevés beváltás történt. A Northern Pacific-üggy rendezéséről szóló hírek hiánya nagyon elkedvetlenítette a tőzsdét, úgy hogy a zárlat nehézkés forgalom mellett gyöngébb volt. Részvényforgalom 440.000 darab.

A magyar szén érdekében. A Magyar Bányá- és Kohóvállalatok Egyesülete beadványban fordult a kereskedelmi miniszterhez azért, hogy a magyar államvasutak, a szubvencionált vasutak és az állami és államilag segélyezett gyárak magyar közszent használjanak. E beadvány támogatása végett ki- rárdi Herz Zsigmond ma az Iparügyiület végre- hajtó-bizottságában hosszabb előadást tartott e nagy- fontosságú kérdésről, elmondva, hogy a Bányá- egyesület nem lép föl jogosulttan kívánsággal, csak azt akarja, hogy a vasutak és más államilag segély- zett vállalatok egyenlő ár mellett a magyar közszent részesüljenek előnyben. Az Iparügyiület végrehajtó- bizottsága ez előadás hatása alatt Neuschloss Marcell indítványára elhatározta, hogy felkéri a kereskedelmi minisztert, küldje meg a Bányaegetület beadványát az Iparügyiületnek véleményezésre végett.

Vasutak bevétele. Az Osztrák Magyar Állam- vasutársaság bevétele 5,940.241 korona (— 290.987 korona.) Helyreigazitási többlet júniusól 210.498 ko- rona. — A Déli vasut bevétele 9,468.707 korona (— 204.159.) Helyreigazitási többlet 101.528 korona.

Szészarak. A kontingens nyersszes ára Buda- pesten pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben a kontingentált készáru 38.60 korona pénz- ben. 33.80 korona áruban.

Borjувásár. 1901. évi november hó 5-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytár- ságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borju 349 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db, nő- vendékmarha 4 darab, bárány élő — darab, élő bárány — darab. Árjegyzések. — Belöldi leölt borju I. rendű 89-96 l-ig, kivételesen 100 —, II. rendű 72-87 l-ig, I kilonkint, leölt borju I. r. — l-ig. II. r. — l-ig. — l-ig, kivét. — l. kilonkint levonas nélkül. Rugott borjúkért — l-ig. Növendék marha — l-től — l-ig, I. r. — l-ig, középmínőségű 46-52 l-ig, alárendelt — l-ig, I kilonkint, Bárány élő — k., leölt bárány — k., — k. kivételesen ár — k-ig páronkint. — A csekély felhajtás folytán a vásár élénk lefo- lyású volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-kon- zumvásár árjegyzése 1901. évi november 5-én Készlet 555 darab, Erkezett 961 darab. Összesen 1546 darab. Eladott 900 darab. Maradt 646 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 82-88 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 84-90 koronáig, 320-380 kilg. sulyban 84-90 K-ig. Öreg nehéz páronkint 400-600 kilós 78-84 koronáig. Malac — ko- rona. Az irányzat vontatott.

Bécsi sertésvásár. A st.-mari központi vásár- csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentet- tek 11578 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4183 darab fiatal sertést, 7142 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 11276 darabot. Irányzat élénk.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 82-84 fillér, kivételesen 83 filléren, középmínőségű sertés 76-80 fillér, könnyű sertés 68-74 fillér, fiatal sertés 70-88 fillér, sülő — fillér.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, november 5.

Az irányzat ma szilárd volt. Forgalomba került 50,000 métermássa buza 5 fillérrel magasabb árrakon. Rozs iránt kevés érdeklődés mutatkozott. Más gabonamétekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladott:
Buza, Tiszavideki: 500 mm. 79-5 k. 8 K. 70 f., 800 mm. 79-5 k. 8 K. 65 f. felső, 200 mm. 79 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 60 f. felső, 500 mm. 78-5 k. 8 K. 50 f. kev., 150 mm. 78 k. 8 K. 62 1/2 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 55 f., 900 mm. 77 k. 8 K. 70 f., 500 mm. 77-5 k. 8 K. 52 1/2 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 50 f., 850 mm. 76-4 k. 8 K. 75 f., 850 mm. 78-5 k. 8 K. 75 f.

Szarvasi: 4810 mm. 78 k. 8 K. 72 1/2 f.
Fehérmegyei: 1000 mm. 78 k. 8 K. 50 f. ab déli vasut, 400 mm. 78 k. 8 K. 50 f. déli vasut, 700 mm. 76 k. 8 K. 50 f. ab déli vasut, 1000 mm. 77-7 k. 8 K. 50 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 50 f.

Pestmegyei vidéki: 100 mm. 79-5 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 40 f., 700 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 1060 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 75 k. 8 K. 40 f., 1060 mm. 76-7 k. 8 K. 52 1/2 f., 400 mm. 76-5 k. 8 K. 52 1/2 f.

Adai: 1750 mm. 75 k. 8 K. 52 1/2 f. 6-becsei, 1500 mm. 75 k. 8 K. 52 1/2 f. 6-becsei, 700 mm. 78 k. 8 K. 52 1/2 f. török-becei.

Szaváci: 2746 mm. 76-4 k. 8 K. 57 1/2 f.
Bánági: 4000 mm. 77 k. 8 K. 45 f., 2750 mm. 76 k. 8 K. 35 f.

Bácskai: 1800 mm. 76 k. 8 K. 47 1/2 f.
Becskereki: 2600 mm. 76 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 77-8 k. 8 K. 40 f.

Dunai: 540 mm. 76-5 k. 8 K. 20 f., 1220 mm. 75 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 73-5 k. 7 K. 85 f.
Raktárru: 2400 mm. 78-5 k. 8 K. 70 f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 70 f., 4400 mm. 75-5 k. 8 K. 37 1/2 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 K. 15 f.
Árpa: 250 mm. 6 K. 02 1/2 f., 400 mm. 6 K. 02 1/2 f., 500 mm. 5 K. 75 f., 100 mm. 5 K. 65 f. dohos.
Zab: 100 mm. 7 K. 50 f., 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 800 mm. 7 K. 30 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 7 K. 10 f. dohos, bolgár, 150 mm. 6 K. 95 f. dohos.

Köles: 100 mm. 4 K. 50 f.
Készpenzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		Kiló	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki uj	76	8.15	8.30	80	8.55	8.70
"	77	8.20	8.35	81	—	—
"	78	8.25	8.40	82	—	—
"	79	8.30	8.45	83	—	—
Fehérmegyei	76	8.15	8.30	80	8.55	8.70
"	77	8.20	8.35	81	—	—
"	78	8.25	8.40	82	—	—
"	79	8.30	8.45	83	—	—
Pestvidéki	76	8.15	8.30	80	8.50	8.60
"	77	8.20	8.35	81	—	—
"	78	8.25	8.40	82	—	—
"	79	8.30	8.45	83	—	—
Bánági	76	8.15	8.30	80	—	—
"	77	8.20	8.35	81	—	—
"	78	8.25	8.40	82	—	—
"	79	8.30	8.45	83	—	—
Bácskai	76	8.15	8.30	80	—	—
"	77	8.20	8.35	81	—	—
"	78	8.25	8.40	82	—	—
"	79	8.30	8.45	83	—	—

Egyéb gabonamétek	Kiló	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs uj elsőrendű	70-72	7.—	7.10
" másodikrendű	—	6.80	7.—
Árpa takarmány	90-92	6.—	6.20
" égetni való	92-94	6.80	7.—
Zab sörözőre való	94-96	6.—	6.20
Tengeri búza	90-91	7.20	7.30
" másnévű	—	6.80	6.90
Repece káposzta	—	—	—
Köles búzási	—	4.50	4.70

A határidőszlet folyamán a következő kölések történtek:

Áprilisi buza 1902. 8.67-8.66-8.64-8.63-8.62
 Áprilisi rozs 1902. 7.39-7.38-7.37-7.35-7.38
 Áprilisi zab 1902. 7.41-7.40-7.39
 Májusi tengeri 1902. 5.46-5.47-5.45-5.44-5.42
 Augustuszi reepe 1902. 11.80-11.90

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902. 8.62 pénz 8.63 áru
 Áprilisi rozs 1902. 7.36 " 7.37 "
 Áprilisi zab 1902. 7.38 " 7.39 "
 Májusi tengeri 1902. 5.39 " 5.40 "
 Augustuszi reepe 1902. 11.80 " 11.90 "

Déltűn től 5 óraker zárul:

Buza áprilisa 1902. 8.68-8.69
 Áprilisi rozs 1902. 7.39-7.40
 Áprilisi zab 1902. 7.39-7.40
 Májusi tengeri 1902. 5.43-5.44
 Augustuszi reepe 1902. 11.80-11.90

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányzata gyenge volt, mire az üzletlenség szolgált okul.

A helyi piac teljesen szünetelt előtőzsdénken. A déli tőzsde változatlanul gyenge maradt s gyengén zárult.

A valutapiac változatlan volt. Az előtőzsde: gyenge.

Közltek: Magyar hitelrészvény 632.—, Osztrák hitelrészvény 617.—618.—, Államvasut részvény 620.70-621.50. Rimamurányi 410.— korona.

A déli tőzsde: lanya.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 633.—, Osztrák hitelrészvény 617.—617.50. Államvasutak 622.—622.50. Rimamurányi vasmű 410.—410.50. Jelzáloghitelbank 440.—. Leszámitolóbank 409.—, Közti vasut 557.50 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 617.25. Magyar hitelrészvény 633.—, Leszámitoló 409.—, Rimamurányi vasmű 409.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 622.50. Közti vasut 557.—. Villamos vasut 257.— korona.

A budapesti terménýtőzsde.

A terménýüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terméný-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-jolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 41.—43.— korona vörös aprószemű 39.—43.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánági — korona, középszemű 45.—47.— korona, nagyszemű 48.—52.— korona. Disznószir: budapesti 60.—60.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 43.50-44.— korona, 8 darabos 45.—45.50 korona, listólt — korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 14.50-15.— korona 120 da- rabos — korona, 100 darabos 15.50-16.— korona, 85 darabos 16.5-16.75 korona azonnali szál- lításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50-16.— korona, 100 darabos 16.50-16.— korona, 36 darabos 16.—16.25 korona. Szilvai: szilvái — korona, szerbiai 17.—17.50 korona, azonnali való szállításra,

Párisi és berlini
ujdonságok.

1901-1902.

Szabott árak.

UNGÁR LIPÓT

első magyar női felöltő-áruház

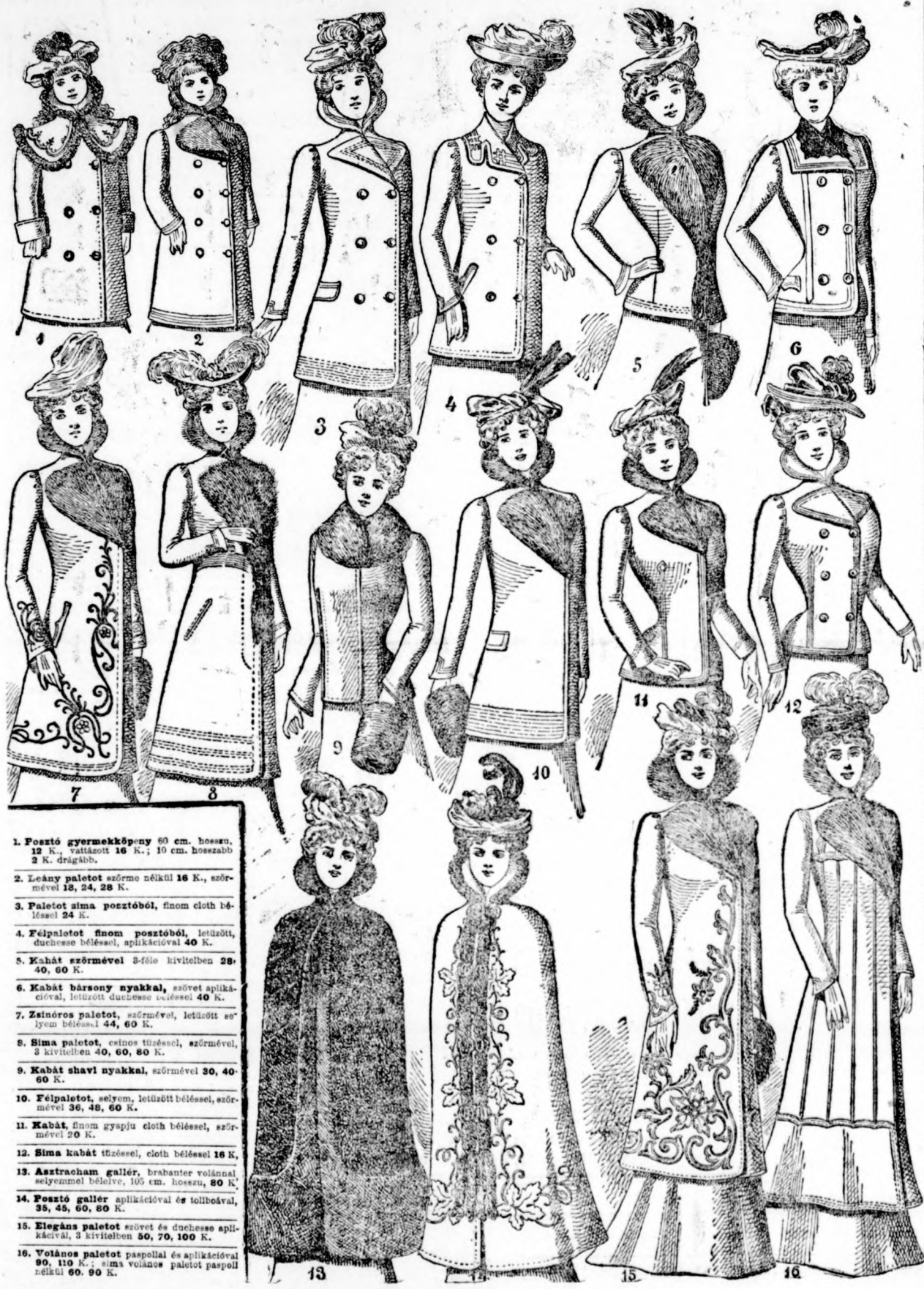
BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS-UTCA 2. SZ.

Az ország legolcsóbb bevásárlási forrása!

Párisi és berlini
ujdonságok.

1901-1902.

Szabott árak.

1. Posztó gyermekköpeny 60 cm. hosszú, 12 K.; váltászt 16 K.; 10 cm. hosszabb 2 K. drágább.
2. Leány paletot szőrme nélkül 16 K., szőrmevel 24, 28 K.
3. Paletot sima posztóból, finom cloth béléssel 24 K.
4. Félpaletot finom posztóból, letűzött, duchesse béléssel, applikációval 40 K.
5. Kabát szőrmevel 3-féle kivitelben 28, 40, 60 K.
6. Kabát bársony nyakkal, szövet applikációval, letűzött duchesse béléssel 40 K.
7. Zsinóros paletot, szőrmevel, letűzött szíjban béléssel 44, 60 K.
8. Sima paletot, csinos tűzéssel, szőrmevel, 3 kivitelben 40, 60, 80 K.
9. Kabát shavi nyakkal, szőrmevel 30, 40-60 K.
10. Félpaletot, selyem, letűzött béléssel, szőrmevel 36, 48, 60 K.
11. Kabát, finom gyapjú cloth béléssel, szőrmevel 20 K.
12. Sima kabát tűzéssel, cloth béléssel 16 K.
13. Asztracham gallér, brabauter volánnal, selyemmel bélelve, 105 cm. hosszú, 80 K.
14. Posztó gallér applikációval és tollbóval, 38, 45, 60, 80 K.
15. Elegáns paletot szövet és duchesse applikációval, 3 kivitelben 50, 70, 100 K.
16. Volános paletot paspall és applikációval 80, 110 K.; sima volános paletot paspall nélkül 60, 90 K.

A ki
lakást keres
vagy kiadó
lakása
van

A ki
személyzetet
keres vagy
hely nélkül
van

A ki
valamit venni
vagy eladni
akar
stb. stb.

a legjobb eredményt elérheti a

„Budapesti Napló”

apróhirdetéseit
utján.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körut 18.

Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

SELYEM-ÁRUHÁZ
KÖSZEG HENRIK és Társa
BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR 2. SZ.

Fekete mintázott és sima tiszta selymek — 95, 1.05, 1.50 frt és felebb.
Színes divat-selymek, csíkos, sima, mintázott és chiné bluzokra és ruhákra — 90, 1.20, 1.50—4.50 frt.
Mésó-bársony gyönyörű minták — 75, 1.42 és 1.72 frt.
Panné-bársony sima és mintázott 1.50, 2.25, 2.40, 3.30 frt.
Fehér selymek menyasszonyi ruhákra 65 krajcártól 5 frt.

Mintákat vidékre kívánatra küldünk.
Kérjük megrendelésnél tájékoztatásul az ár és szín megjelölésére.

